

Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița



CURIER

Revistă de cultură și bibliologie

Târgoviște ○ An XVII - Nr. 1-2 (33-34) 2011





DATE CONTACT SECȚII

- **Secretariat**

office@bjdb.ro; biblioteca_judeteana_dambovita@yahoo.com
tel: 024 612316

- **Director:**

vcarmen_bibdambovita@yahoo.com
tel: 0730 002508

- **Secția Împrumut Adulți**

imprumutadultisectie@yahoo.com
tel: 0732 100453

- **Sala de Lectură**

lecturabjdb@yahoo.com
tel: 0736 652307

- **Secția Periodice**

sectiaperiodice@yahoo.com
tel: 0736 652305

- **Secția Multimedia-Internet**

sectia_de_arta@yahoo.com
tel: 0245 612316

- **Secția Tehnico-Științifică**

sectiatehnica@yahoo.com
tel: 0736 652303

- **Secția Colecții Speciale**

colectiispeciale@yahoo.com
tel: 0732 100454

- **Secția Limbi Străine/Biroul Evidență, Prelucrare**

evidentabjdb@yahoo.com
tel: 0732 100449

- **Metodic**

vladut_andreescu@yahoo.com
tel: 0732 100452

- **Secția pentru Copii**

sectiapentrucopii@yahoo.com
tel: 0245 620804

- **Filiala Micro IX**

tel: 0372 740621

- **Centrul de Informare Comunitară și Europeană**

EUROPE DIRECT Târgoviște
office@edtargoviste.ro
www.edtargoviste.ro
tel: 0345 100581
fax.: 0345 100582

Colectivul de redacție:

Redactor șef:

Carmen Vădan, director
Biblioteca Județeană
„Ion Heliade Rădulescu”
Dâmbovița

Redactori:

- Vlăduț Andreescu
- Alexandru Ștefănescu
- Loredana Spînu
- Cornel Albuleț

Procesare computerizată:

- Ileana Faur
- Mariana Briceag

Redacția și administrația:

Str. Stelea, nr. 2
Târgoviște, Dâmbovița
130018
Tel. 0245/612316
Fax. 0372/870442,
www.bjdb.ro
office@bjdb.ro

ISSN: 1223 - 9712

CUPRINS

INTERFERENȚE CULTURALE

- **Presa în limba română a armatei cezaro-crăiești. Amicul soldatului**, de col. (r) Dan Gîju / p. 3
- **Obsesia europeană, în articole-program ale publicațiilor periodice**, de conf. univ. dr. Marian PETCU, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării, Universitatea București / p. 6
- **Un fenomen de civilizație europeană: „GRUPUL CULTURAL DE LA TÂRGOVISTE: PRO MILLENIUM”**, de dr. George Coandă / p. 11
- **Pledoarie pentru carte**, de prof. Ion Vărăceanu / p. 12
- **Locul arhivelor locale, în cultura dâmbovițeană**, de prof. drd. Mariana State, Serviciul Județean Dâmbovița al Arhivelor Naționale / p. 13

DEMERS BIBLIOTECAR

- **Diversificarea serviciilor pentru utilizatori și sporirea imaginii bibliotecii**, de Vera Osoianu, director adj., Biblioteca Națională a Republicii Moldova / p. 14
- **Primul centru de informare și comunicare al Comisiei Europene în Dâmbovița**, de Vlăduț Andreescu, bibliotecar, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița / p. 17
- **„Biblionet - Lumea în biblioteca mea” în județul Dâmbovița**, de Vlăduț Andreescu, bibliotecar, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița / p. 18
- **Povestire digitală**, de Florina Rotaru, Ileana Faur, traineri Biblionet / p.20

DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR

- **Școala de vară – o altfel de vacanță**, de Gabriela Cristea, bibliotecar, Biblioteca Comunală Doicești / p. 21
- **A FACE SAU A NU FACE - ceva pentru comunitate**, de Letiția-Ileana Guță, bibliotecar, Biblioteca Comunală Ulmi / p. 22
- **Biblioteca Târgoviștei - Oglindă a comunității întregului județ**, de jr. Corin Bianu / p. 22
- **Simpozionul național „Drumurile lui Mihai Viteazul spre Alba-Iulia” (13-15 iunie 2011)**, de dr. Alexandru Ștefănescu, șef serviciu, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, prof. Cornel Mărculescu / p. 24

PATRIMONIU

- **Despre Gabriel Mihăescu**, de Cristina Mihăescu, bibliotecar, Biblioteca Județeană „I.H. Rădulescu” Dâmbovița / p. 25
- **Nae Ionescu – Maestrul**, de dr. Loredana Spînu, șef birou, Biblioteca Județeană “Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița / p. 26
- **I.G. Vasiliu**, de Cornel Albuleț, bibliotecar, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița / p. 28
- **„Zidăria” europeană**, de acad. Mihai Cimpoi / p. 29
- **UNDEVA, CÂNDVA...**, de prof. Ana Amuzescu / p. 31

TABLETĂ DE SCRITOR

- [...] **Fragment din volumul „Văcăreștii la amiază”**, jr. Corin Bianu, Văcăreștii la amiază, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2010, p.251-254 / p.33

REMEMBER

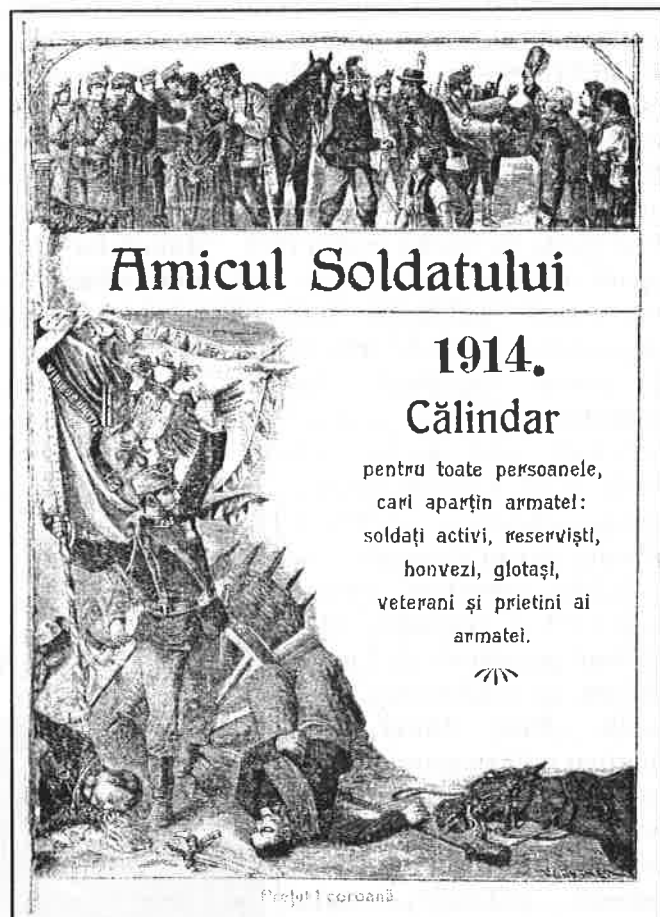
- **Aniversări astronautice**, de prof. Ioan N. Radu / p. 34
- **VICTOR PETRESCU – eruditul la 70 de ani**, de jr. Corin Bianu / p. 35

INTERFERENȚE CULTURALE

Presa în limba română a armatei cezaro-crăiești.

Amicul soldatului

Războiul din 1914-1918, Marele Război sau, pur și simplu, Primul Război Mondial este, totodată, și *primul mare eveniment istoric acoperit de fotografie*, și are ca explicație de conjunctură a izbucnirii lui uciderea – la 28 iunie 1914, la Sarajevo – a lui **Franz Ferdinand de Habsburg**, moștenitorul tronului austro-ungar, de către patriotul sârb **Gavrilo Princip**, pion al organizației secrete „Mâna Neagră”, care urmărea crearea Serbiei Mari prin orice mijloc posibil. În criză profundă, Austro-Ungaria lui **Franz Joseph** (1830-1916) găsește prilejul încheierii socotelilor cu Serbia, vecinul dinspre hotarul de răsărit al imperiului bicefal, care, ieșit victorios din recent încheiatul Război Balcanic, era perceput drept vârf de lance al iredentismului slav și care, într-adevăr, îi amenința stabilitatea oricum din ce în ce mai minată din interior. Ca într-un joc de puzzle, de parcă abia așteptau un astfel de moment, intră în horă de o parte și de alta a baricadei, în primă fază, Germania lui **Wilhelm al II-lea** (1859-1941) și Rusia țarului **Nicolae al II-lea** (1868-1918), în final ajungând să fie implicate 20 de țări (inclusiv România) și 70 de milioane de soldați din care, caz fără precedent, nouă milioane, plus încă un milion de civili, vor muri de glonț, de schijă, arși sau gazați, striviți sub dărâmături. Totodată, noi arme vor îmbogăți panopia zeului Marte, submarinele, tancurile (apărute pe 15 septembrie 1916, pe frontul de la Somme), avioanele, gazele toxice (experimentate de germani la Ypres, în iulie 1917), trenurile blindate și cuirasatele propulsate de motoare cu abur, iar în plan mediatic, cum aminteam, fotografia de război, dublată mai departe de ilustrațiile grafice, în special utilizate în tehnica afișelor propagandistice, de manifeste, ziare și reviste de calitate grafică ireproșabilă – unele –, de vederi, scrisori și timbre, de steaguri, embleme, decorații etc. Motivele reale ale războiului erau însă foarte multe și acute, începând cu împărțirea moștenirii otomane din Balcani, continuând cu concurența navală anglo-germană la nivel planetar, cu reajustarea colonială (aceasta în special pentru Franța, cea dornică de revanșă după înghenunchierea de la Sedan), Italia (și ea cu ambiții coloniale), cu ieșirea la rampă a SUA (pentru care propriul continent devenise deja prea mic), a Japoniei (a cărei armată modernă îi biruise pe ruși la Port Arthur, 1904) și terminând cu frustrarea Imperiului Britanic al lui **George al V-lea** (1865-1936), tot mai nesigur de pradă; toți aceștia,



actori direct interesați inclusiv în controlul Chinei (împărțită în prealabil prin Convenția de la Beijing, 1901), al Africii și, de fapt, al întregii planete. Chiar și muribundul Imperiu Otoman este atras în vertijul declanșat de gloanțele lui **Gavrilo Princip**, momit cu fel de fel de promisiuni, și aceasta într-un moment când nimeni nu se gândește la eventualele consecințe negative, ci numai la profit. Așa că, la circa o lună de la asasinat, pe 28 iulie, deci, începe avalanșa declarațiilor... belicoase. Războiul acesta, însă, fiind analizat și răsanalizat pe toate fețele de istorii care i-au dedicat lucrări speciale, per ansamblu sau doar la nivel național, și încă unele de mare valoare – precum *România în războiul mondial* (1916-1919) a lui **Constantin I. Kirițescu** (1876-1965), premiată de Academia Română în 1927 –, nu voi mai insista asupra detaliilor generale, mărginindu-mă să subliniez că presa, per ansamblul ei, și-a intrat în rol încă din startul războiului... diplomatic, în sarcina ei căzând în proporție covârșitoare propaganda chemării la arme a milioanele de recruți. Și în state precum Austro-Ungaria, cu toate că moralul

trupelor era din ce în ce mai slab o dată cu adunarea anilor de război și, în plus, contingentele de etnie nongermană și maghiară erau destul de puțin motivate, presa aceasta a avut un rol foarte mare, decisiv, aș spune, în asigurarea coeziunii. Fenomen extrem de complex, coeziunea unui imperiu multiethnic de anvergura celui Austro-Ungar era în vederea factorilor în drept dintotdeauna, însă, dar cu atât mai mult după Primul Război Balcanic când, de altminteri, în acest spațiu, la Budapesta, pe finalul anului 1912, apare inclusiv una din cele mai interesante publicații militare imposibil de evitat de orice istoric a presei românești: *Amicul soldatului*. Călindar pentru toate persoanele cari aparțin armatei: soldați activi, rezerviști, honvezi, glotași veterani și prietini ai armatei. Aveau să apară două astfel de „calendare”, pentru anii 1913 și, respectiv, 1914, alcătuite și publicate de **Lucian Bolcaș**, cu colaborarea lui **I. Galli**, **Paul Nickel** (fost marinar militar, cooptat într-o expediție prin zona insulelor Solomon, locuite de canibali, la revenirea în țară își va povesti pățaniile), **Iuliu Beranek** (despre luptele soldaților austrieci contra lui **Napoleon Bonaparte**), **P. Livancici** (*Pățaniile lui Petru Livancici povestite de el însuși*; practic, o încăierare cu turcii de la 1878, în Bosnia natală). Concret, *Amicul soldatului* este mijlocul clasic de propagandă la acea oră pentru soldații de origine română, nevoiți să lupte pentru o patrie de care nu-i lega nimic. De altminteri, se subînțelege că soldații fiecărei nații înglobate în respectivul imperiu aveau prin preajmă un astfel de... amic, cel al soldatului de origine română difuzându-se inclusiv la Viena, Wittemberg și... New York. Foarte profesionist redactat, formatul este 16/23 cm, 144 de pagini,

hârtie obișnuită, cu o copertă destul de atrăgătoare, în policromie, multe reproduceri grafice, de regulă în peniță, lucrate în detaliu, axate pe scene de luptă, dar există și câteva planșe cu reproduceri din picturile cu subiect militar ale vremii, imprimate alb-negru sau color, pe hârtie cretată (întâlnite în majoritatea revistelor militare austriece), plus alte 24 de pagini la final, cu reclamă. Coperta doi conține un interesant calendar al statelor europene, în stilul *Anuarului* din 1842 editat de **Blaremborg**, dar mai complet, în care statele continentului, inclusiv România, sunt consemnate cu șeful în frunte, precizându-se suprafața, numărul de locuitori (România avea atunci 7.087.000),



Trăjești românești în timpul războiului din Balcani cu o grătară de țes.

datoria statului în milioane coroane (1499 în dreptul României), armata la pace și război, flota de război (cu numărul de vase canoniere și tunuri) și valoarea banului țării în coroane. Editorul acestui calendar era tipograful **Ioan Steinbrenner** care, oferindu-i un astfel de calendar împăratului **Francisc Iosif I**, comandatul suprem al

oștirii austro-ungare, a primit în schimb „Crucea de Cavaler a ordinului Francisc Iosif”. Din pagina întâi a revistei, reiese că monarhul cunoștea tipografia lui **Steinbrenner** încă din 8 septembrie 1905, când „s-a îndurat prea grațios a cerceta institutul editurii acestui calendar”. De unde rezultă că pentru armata austro-ungară, în genere, acest gen de publicație a apărut cel puțin din acel moment. Tot de pe fila unu, în partea de jos, cu litere corp foarte mic, lângă imaginea foto a unui *haubiț* (tun de câmp, n.n.) înainte de descărcarea pușcăturii, se face un patetic și, totodată de bun simț apel: *Mai multe mii exemplare din calendarul de față s-au cumpărat pe seama recruților înainte de a se înrola, ori li s-au trimis în cazarmă din partea rudeniilor lor; ei fără deosebire au dat de știre în toate părțile țării, pe unde se aflau ai lor, că acest calendar în multe ceasuri ale anului le-a făcut slujbe bune și le-a fost un camarad credincios. Surori, mame, părinți și frați ai soldaților noștri! Vă rog, faceți și voi asemenea, și cumpărați și voi câte un calendar de acesta iubitorilor voștri din casarmă! Credeți-mă, nu numai le faceți bucurie, ba are să le fie și de mare folos! Pe pagina doi este reprodus poemul Stăm „gata!”, întru amintirea tuturor, cari în zilele primejdiei de războiu de la anul 1912-1913 au făcut slujbă credincioasă la hotarele țării: Și iar au stat soldații l’a țării frontieră./ De marș și de bătae cu toți „gata” erau./ Să plece’n orice clipă, după vechea deviză/ Pentru ’mpărat și țară!” De frică nu știau.../ În rest, articole specifice calendarului, adică pe față o ilustrație – sus, pe orizontală, cu scene militare –, iar partea de jos împărțită în două, pe verticală: pentru însemnări, în stânga (loc liber), în dreapta fiind imprimat un text scurt pe teme morale, mai exact: *Pilde de vitejie și bravură din**



Paul Nickel,

care a luat parte în expedițiunea austro-ungară la marea de miază-zi din a. 1890, și după luptele sale cu mâncătorii de oameni (canibali), conducătorul expediției, baronul Feullen, fiind greu rănit, îl încredință de protecție până la moarte.

viața soldaților noștri (relatări). Pe partea cealaltă a paginii este calendarul lunii respective în trei variante: în principiu calendarul vechi, calendarul nou (devansat cu 13 zile față de cel vechi) și calendarul israelit. De la pagina 30 începe partea literară, cu povestiri din viața soldaților, informații de cultură generală ș.a. În sfârșit, începând cu pagina 61, apare un prim articol tipic pentru conglomeratul de națiuni din imperiu, dar care în cazul de față anunță, de fapt, ultima fază a dezagregării. Materialul poartă titlul-anunț: *Ofițerimea din armata noastră învață limba soldaților și, în mare, se referă la ultima poruncă a Ministerului de războiul...! ca tinerii sublocoteneți, cari vor fi aplicați la regimente, a căror limbă nu e cea nemțească, să învețe limba regimentului. Pe timp de trei sau patru luni vor fi încvartiruiți la ofițerii în retragere, sau în lipsa acestora la preoții de ori-care confesiune, cu cari împreună vor învăța limba respectivă. Tinerii sublocoteneți la singuraticile corpuri de armată vor învăța următoarele limbi: La corpul de armată 3 limba slovacă și italiană. La corpul de armată 4 (din Budapesta) ungurește. La corpul de armată 5 slovăcește. La corpul de armată 6, ungurește și slovăcește. La corpul de armată 7 din Temesvar (Timișoara), românește, sârbește, croățește. La corpul de armată 8 și 9, limba cehă. La corpul de armată 10 și 11, limba polonă și ruteană. La corpul de armată 12 – românește. La corpul de armată 13 – sârbește și croățește.*

La corpul de armată 14 – italienește.

Interesante, de asemenea, și bine alese, paginile de umor, ilustrate cu caricaturi. La pagina 125, vezi articolul *Armata română*, care tocmai atrăsese „iarăși atenția lumii întregi prin mișcarea sa împotriva Bulgariei”. Între altele, reiese că în regatul lui Carol I, instrucția este tipică unei armate moderne și, îndeosebi, că „duhul armatei e foarte bun”. Se va observa cât de modernă era peste fix doi ani! Ultima parte, numită *Șematismul armatei cesaro-crăiești* este, de fapt, un anuar tipic, cu ordinea de bătaie a respectivei armate începând de la împărat în jos, până la „gendarmerii”. În fine, sunt trecute datele de desfășurare a târgurilor de țară din Ardeal, Bănat și Ungaria, „după consemnările cele mai noi”, un subiect aproape obligatoriu pentru o publicație tip calendar adresată în primul rând soldaților, în marea lor majoritate recrutați dintre țărani.

Până la urmă, se pare că războiul nu a mai avut răbdare ca ofițerimea din armata cesaro-crăiască să învețe limba soldaților, rămânând tot în grija gazetelor de front să compenseze cât de cât ruptura care se crea între aceștia și trupă cu fiecare zi de foc și de moarte. Și nu întâmplător Puterile Centrale, fie și numai dacă trecem în revistă publicațiile din acea perioadă aflate în colecția BAR, au avut cea mai puternică presă de campanie, de la simple liste, buletine sau gazete de informare și până la luxoasele reviste de cultură militară gen *Illustrierte Weltkriegschronik der Leipziger Illustrierte Zeitung* 1914, de pildă, al căror scop de bază era acela de menținere la parametri maximi a spiritului combativ al soldatului prusac și de inoculare în sufletul său a sentimentului de biruință sigură într-o luptă dreaptă – desigur, din propria perspectivă – și pe deplin justificată, pentru gloria împăratului și triumful civilizației... europene. De prisos să mai spun că în vremea aceasta, România alegând calea neutralității, pe moment, vreme de doi ani, cât se va tot schimba dintr-un taler în celălalt al balanței, politicienii de Dâmbovița cântărind șansele cu neșansele, în Bucureștii împânziți de spionii celor două tabere, Antanta și Puterile Centrale, apăruseră și se vânturau tot felul de publicații partizane, care mai de care cu denumiri și intenții războinice, dar în esență pacifiste, cea mai luxoasă și constant tipărită fiind săptămânalul *Războiul popoarelor*, redactat de scriitorul și ziaristul ardelean Ion Gorun, pe numele real Alexandru I. Hodoș (1863-1928), nepotul lui Papiu Ilarian, axat pe informații din taberele beligeranților însoțite de o bogată ilustrație reprezentând aspecte de pe câmpul de luptă, armament, muniții, eroi, comandanți etc.

Despre alte gazete ale vremii, însă, de interes militar, mai multe detalii în lucrarea *Istoria presei militare*, în curs de apariție la Editura Bibliotheca, din Târgoviște.

col. (r) Dan Gîju

Obsesia europeană, în articole-program ale publicațiilor periodice

Frecvența argumentului european în discursurile jurnalistice și politic, îndeosebi în ultimii ani, constituie un motiv suficient de temeinic pentru a căuta răspunsul la întrebarea – când începem să ne raportăm la spațiul cultural european?

Demersul nostru constă în identificarea apariției referentului Europa, indiferent de configurația narativ-argumentativă a acestuia, în articolele de deschidere („program”) ale unor publicații reprezentative. Este vorba despre etapa de pionierat a jurnalismului autohton, care a datorat enorm modelelor oferite de țările europene mai consolidate din punct de vedere politic, social și cultural. Am selectat, de asemenea, atestări din publicații ale etapei de maturizare a presei autohtone, alegând câteva dintre cele ce au însemnat programe editoriale coerente și de durată (*Dâmbovița, Gazeta Transilvaniei, Asachi* etc.), publicații din alte perioade.

Arc peste timp, cum se spune deseori, am urmărit „euro-argumentul” într-o serie de 14 publicații seriale editate în perioada 1990-1992. Doar atâtea au avut cuvântul Europa în articolul program (anul I, nr. 1), din cele 280 studiate. Raritatea referentului spune, de astă dată, infinit mai mult despre ce se întâmplă în spațiul cultural românesc între 1944-1989, decât în alte etape.

O cercetare mai amplă a corpusului constituit dintr-un număr mai mare de articole-program, dar mai ales a conținutului publicațiilor, ar putea releva măsura în care editorii au fost consecvenți cu raportarea lor europeană, măsura în care referentul european a contribuit la cristalizarea conștiinței naționale.

De aceea invit cititorul să privească acest studiu ca pe unul preliminar.

I. „Luminata Evropă” în retorica fondatoare

Mai întâi, *Înștiințarea* publicată de Alexie Lazaru, în Buda, la 1814, din care aflăm o patetică evocare a stării de fapt – nu le semănăm celor din proximitatea noastră, deoarece „toate neamurile Evropei cele deșteptate au aflat cum că a scrie Gazete sau Novele, și a le împărtăși oamenilor neamului său, e cea mai încuviințată mijlocire de a lumina noroadele, cu întâmplările ale altora fapte a le abate de la rău și a le aduce spre cele mai bune (...) iată că și grecii, ba și sârbii, dobândind de la înălțatul împărat al Austriei privilegium spre acela, cu sânguință dau Novele (...) singuri noi românii, măcar că ne tragem vița de la cel mai slăvit neam din lume, adică de la romani, sântem de acest vistiari lipsiți...”.¹ În fața acestei pledoarii, împăratul Austriei, Francisc I permitea tipărirea unei publicații românești (bisăptămânală), singura condiție pentru începerea editării fiind finanțarea – „nu lipsește alta, fără (decât ca – n. n.) românii să se arate înaintea lumii și înaintea neamurilor celor străine, că nu cruță acea puțină cheltuială ce au a face pentru Novele”.² Din păcate, potențialii „prenumerați” (abonați – n. n.) au rămas insensibili la apelul lui Lazaru, nevoit fiind să abandoneze proiectul editorial.

La 8 martie 1817, încercarea translatorului din Lemberg, Theodor Racocce (1730-1822) de a-i convinge pe cititori de necesitatea editării unor „gazete românești”, căci „în puțină vreme, după ce au început a se revărsa în Europa razele

științelor, și a bunelor învățături, s-au aflat folositoarea măiestrie a Tiparului, prin care și împărtășirea aceloraș științe, de la neam la neam, până la cele mai depărtate părți ale lumii, întru totu s-au înlesnit; dară cu aflarea Gazetelor nu se poate spune cât folosu s-au adus la toate țările Europii; se poate zice cu tot adevărul, că începutul politicirii a toate țările Europii și cultura neamurilor ei s-au făcut cu iveala Gazetelor publice. Gazetele sau înștiințările de obște sunt organul tuturor bunelor învățături, a înfrumusețării limbilor și a politurii neamurilor (...) deși românii socotiți împreună fac o națiune de mai multe milioane, care demult simțește bunătățile politicirii și dorește a fi părtașa culturii acelor lalte neamuri (ale) Europii, dară până acum i-au lipsitu acestu organu, prin care să poată primi toate acele procopsiri de care au avutu parte alte noroade (...) Deci el voiește să dea afară (să tipărească – n. n.) Gazete românești precum s-au obicinuit la toate neamurile în Europa...”.³ Racocce intenționa să publice o revistă „cu tot felul de vestiri, precum este obiceiul” (la alții – n. n.), în care să includă „lucurile vrednice de știutu, ce se află în gazeturile de Londinu în Englitera, de Paris, în țara franțozească, de Berlinu, Hamburgu și alte Eparhii a Germanii precum și la Gazetele din Eparhile Italii și Ispanii”.⁴ Am spune, astăzi, un magazin de actualități, o crestomație de relatări din Europa. De fapt, așa se va și numi publicația sa, editată la Cernăuți, abia peste trei ani: *Chrestomaticul românesc*, cu subtitlul „Adunare a tot felul de istorii și alte fapte scoase din autori de osebite limbi” (1820).

La 1829 apărea „Înștiințarea pentru *Curierul Bucureștilor*”, ce purta semnăturile lui I. Heliade Rădulescu și C. Moroiu, susținuți, după cum se știe, de Constantin Radovici din Golești (Dinicu Golescu). Și de astă dată, argumentul european apare chiar în paragrafele inițiale: „... acest vestitor de obște (ziarul – n. n.) de atâția ani cunoscut de neapărată trebuință în luminata Evropă, a ajuns astăzi a își împrăștia vestirile sale între toate neamurile cele mai necunoscute (...) el astăzi cunoaște mai toate limbile Evropei, încă și ale acelor nații ce trăiesc supt apărarea și ocrotirea altor legi, și foarte trist era pentru noi, iubiților rumâni, când el încă până acum nu cunoștea limba noastră și noi vestirile lui le primeam în limbi streine, în vreme ce ne aflăm pe pământul nostru și trăim supt legile și cârmuirea noastră (...) Pentru aceasta, dar, făgădui că acest *Curier al Bucureștilor* va coprinde în sine: 1. O culegere de cele mai folositoare și interesante lucruri din gazeturile Evropii...”⁵ ș. a. m. d. În cele din urmă, gazeta prin care era înlăturată starea „vrednică de rușine”, de a nu avea cel

puțin un ziar, va avea titlul *Curierul românesc* (București, 1829).

Tot la 1829, de astă dată din Iași, a fost difuzată „Înștiințare despre gazeta românească din Ieși”, inițiativa aparținându-i lui Gheorghe Asachi. Era nevoie de publicații, fie și pentru simplul motiv că „nu se află astăzi în lumea politică neam, deși mai mic la număr decât românii, care, întru alte ale sale folositoare instituții, să nu aibă în limba nației un jurnal periodic”. Ziarul său, din a cărei „înainte cuvântare” cităm în continuare, se va numi *Albina românească* și va avea un caracter semi-oficial: „...în zilele de acum, oricare îmbunătățire și aflare a vreunei nații trece în posesia tuturor spre folosul omenirii. De asemenea cugetări povățuiri să vadă în Evropa mulți învățați cari supt umbrirea Guvernului, și cu ajutorul celor avuți, unii lucrează în patria lor pentru sporiul bunelor învățături; alții, fără a se teme de ostinele și primejdii, petrec luciul mării, călătoresc în țări necunoscute, împrăștiind pretutindeni răzile moralului, ale politicii și ale științelor (...) oare putem noi privi la aceste bune urmate înaintea ochilor noștri, fără a ni întrista că numai nația noastră în cea mai mare parte este lipsită de acești îmbunătățiri și înapoiată decât toate neamurile Evropei și decât multe altele ce lăcuiesc pre celelalte părți ale pământului? Cine nu sânte în țara noastră lipsa așezământurilor prin a căror lucrare, precum sântem politicește, să ne putem face și moralicește mădulari (membri - n. n.) folositoare ale familiei evropiene, a căria raze de învățatură de atâtea veacuri se răsfrâng pre orizontul nostru?...”.⁶

Or, una dintre modalitățile de a atinge fie și o parte dintre obiectivele „europene” ale momentului era, după Gh. Asachi, editarea de ziare, de aceea îi invita pe cei interesați să se aboneze, deoarece „numile binevoitorilor prenumeranți (abonați - n. n.) păstrate în filile aceste vor fi cunoscute în Evropa și în toată Lumea politică și trăitoare ...”.⁷ Listele abonaților au fost publicate, așa cum promitea, în primele numere ale *Albinei românești*. Cât privește răspândirea europeană a publicației ... cât de „europeană” putea fi difuzarea acestui periodic, tipărit în circa 150 de exemplare?

Iată și o primă publicație ilustrată de la noi - *Icoana lunei*. Foaie pentru îndeletnicirea moldo-românilor, editată fiind de „Institutul Albinei” (Gh. Asachi), începând cu 29 septembrie 1840. Ei bine, în articolul program găsim mențiunea „nici o știință, nici o sfătuitoare folositoare obștei nu vor fi străine de *Icoana lunei*. Toate câte Franța, Anglia, Germania și Italia, în cursul multor ani, au cules și au publicat prin mijlocirea unor asemenea foi populare, noi alergând le vom culege și le

vom trece în a noastră foaie...”.⁸ Este vorba despre partea cea mai evoluată a Europei, firește, cea cu care se dorea o anumită sincronizare.

Oricât de modeste ca scriitură ori ca tiraj, aceste prime periodice vor ajuta firava intelectualitate românească să se solidarizeze în jurul programelor editoriale promovate, căci „până pe la 1830, populația Principatelor a trăit într-o besnă de nepătruns. Clasele suprapuse, formate aproape în întregime din elemente străine de neamul românesc, erau singurele îndreptățite, prin averea și tradiția lor să-și potolească setea culturală la izvoarele grecești”.⁹

Publicațiile amintite, dar și multe altele vor spori dezbaterea politică, vor accelera procesul cristalizării conștiinței apartenenței la o cultură, la o națiune, contribuind decisiv la unirea provinciilor românești.

II. „A ridica națiunea română la stima cuvenită...”

În termeni similari celor de mai sus s-au exprimat și alți fondatori. Bunăoară, Timotei Cipariu, deplângând situația românilor ardeleni, îndeosebi nivelul foarte înalt al analfabetismului, nota, în articolul-program al revistei *Învățătorului poporului* (12 mai 1848): „românul singur din toate popoarele Ardealului, să nu zic ale Europei, e fără școale, fără învățători politici, fără foi scrise întru interesul lui. E lipsit de aceste ajutoare (...) el nu știe ce sunt acelea ce fac fericite pre celelalte popoare ale Europei. El e ca și omul călător într-o țară străină, care nu știe drumul...”.¹⁰

De remarcat faptul că circulația în țările europene, frecventarea cursurilor diverselor facultăți din Apus de către tot mai mulți tineri români, accelerarea circulației mărfurilor și crearea unei industrii autohtone, cu sprijin din afara granițelor, au creat ocazii de a compara starea de fapt de la noi cu cea din alte spații culturale.

Revenind la succesiunea noastră de pledoarii proeuropene, să amintim că în octombrie 1858, apărea la București „foaia politică și literară” *Dâmbovița*, prin strădania lui Dimitrie Bolintineanu, care în „Programa” ziarului său afirma: „în ziua terminării alegerilor țara noastră trebuie să îmbrace vestmântul de sărbătoare sau doliul morței; ne vom sili să lărgim, să explicăm aceste cugetări și să încredințăm pe români că aceste elecții sânt pentru dânșii o încercare la care îi supune Europa, să cunoască de merită viață națională...”.¹¹ Și la Cernăuți se conturează programe editoriale demne de atenție, printre care cel al revistei *Bucovina. Gazetă românească pentru politică, religie și literatură. Romanische Zeitung für Politik, Kirche und Literatur*, editată de frații George și Alexandru Hurmuzaki începând cu 4 octombrie 1848. După ce afirmă că Bucovina „se arată ca sentinela sistemului statelor din centru Europei, cea mai înaintată spre răsărit, precum și prin naționalitatea românească care este în ea predominantă”, editorii afirmă că publicația va conține „știrile cele mai noi, mai întinse și mai pozitive din ambele principate, asupra cărora în momentul acesta sunt îndreptați ochii Europii, din pricina nenorocitelor lor silinți spre libertate și a ocupației prin o cumplită armie turco-rusească...”, însoțind promisiunea și de o atenție acordată românilor din Ungaria și Transilvania, „în număr de mai mult de trii milioane”.¹²

Entuziasmul pașoptist - unionist are ecouri și în comunitățile românești din străinătate. Bunăoară la Paris, grupul format din G. Cretzianu, A. I. Odobescu, Dimitrie Florescu, P. Iatropol, Dimitrie Berindei și Al. Sihleanu, editează *Junimea română*. Este vorba despre o revistă inițiată în mai 1851, al cărei principal imperativ consta în unitatea românilor - „numai uniți vom putea

înainta, vom putea izbuti în ziua luptei. Poate că această zi nu e așa depărtată. Europa întregă o așteaptă și o cheamă...”.¹³ Tot de la Paris (18 martie 1857) avea să fie editată *Opiniunea. Organul românilor din străinătate*, al cărei director, V. A. Urechia militează pentru suveranitatea românilor – “suveranitatea națională (...) este a tuturor copiilor României. Ea este soarele la lumina căruia atâtea milioane de brațe au să ridice din ruine cetatea cea veche a Europei: *România modernă*”.¹⁴

Un alt periodic ce se numește *Albina*, editat la Viena și Pesta începând cu 27 martie 1866 - redactor responsabil fiind Georgiu Popa - are în articolul program o nouă referire la Europa: “...în Europa toată, dar mai vărtos în patriele noastre, ale românilor, evinamentele politice se îmbulzesc”.¹⁵ Iată motivul, spune fondatorul, ce impune apariția acestei noi publicații.

Între timp se produce un act politic excepțional, unirea Moldovei cu Muntenia, astfel încât în presa Transilvaniei începe să apară o dublă raportare – față de România și față de celelalte țări europene. În orice caz, argumentul Europa este utilizat și atunci când vine vorba despre alte aspecte ale vieții sociale, așa cum observăm la redactorii *Gazetei Transilvaniei*: „împroprietărirea și emanciparea țăranilor e singurul mijloc de a se ridica națiunea română la stima cuvenită unei națiuni civilizate și numărate între națiunile Europei cu prospect (perspectivă – n. n.) de viață...”.¹⁶

După “mica unire” de la 1859, referințele la Europa apar mai rar, localizarea evenimentelor privind mai degrabă proximitățile – imperiile vecine care ocupă Transilvania, Basarabia și Bucovina.

Reformele din tânărul stat român modern aveau nevoie de susținerea tuturor, îndeosebi de cea a gazetarilor. Era și convingerea lui I. Missail, cel care la 1862, scriind despre „Ziaristica după școala clasică” nota: „o nouă eră, o nouă viață s-a deschis înaintea românilor odată cu începutul anului 1862. Unirea a devenit un fapt împlinit (...) în mijlocul acestor prefaceri generale a țării, presa periodică, ziaristica română, nu poate să rămână în urmă. Un nou orizont de lucrare, de acțiune politică, intelectuală, morală, se deschide și înaintea ei (...) de astăzi înainte presa română, are a ridica glasul (...) în numele României întregi (...) Ochi mulți, ochii Argusului European, vor fi țințiți de acum asupra țării ca și a presei. Toate vorbele ei, țințirile ei, gândurile ei, au a fi cântărite, drămuite, discutate de publicul European. Pozițiunea presei devine prin urmare, tot așa de grea în fața țării, pe cât devine a țării în fața Europei. Europa stăpânită de o legitimă nerăbdare, așteaptă să vadă dacă Românii au avut cuvânt să amâne toate marile lor reforme până la facerea unirii definitive, și dacă cu unirea merg mai bine...”.¹⁷

După cum se știe, la 11 februarie 1866 Alexandru Cuza I a fost silit să abdice, în locul său fiind adus Carol Ludovic de Hohenzollern Singmaringen. Noul domnitor / monarh va iniția numeroase reforme ce au influențat întreaga comunitate românească. Reforma legislativă, reforma instituțională, cea a învățământului etc., în acord cu cele din statele din Occident au făcut ca primul rege al României să rămână în memoria colectivă drept cel mai merituos. Au urmat alte șarje jurnalistice de raportare la Europa, privită ca *martor* al schimbărilor de la noi, ca *protector*, *model*, *sfātuitor* ș. a. m. d.

În condițiile mercantilizării presei, tot mai mulți încep să exprime rezerve față de modalitatea în care gazetarii își respectau îndatoririle, în acele împrejurări de schimbări profunde. Presa avea restanțe serioase erau de părere și editorii revistei *Asachi*, la 1881: „cu respect observăm jurnalistica noastră, care chestiunilor celor mai vitale pentru țară pe terenul științific și economic, de foloasele publice, cu alte cuvinte, tuturor acelor chestiuni care

bat cu tărie la porțile noastre, mai nu dă nici un interes, ocupându-se mai numai cu chestiuni personale, lăsând ca problemele cele mari ale regenerării României să se dezlege după voia întâmplării. Acum când statul nostru a căpătat în Europa o pozițiune bine hotărâtă credem că a sosit timpul pentru ori care suflet Românesc a se pune la lucru pe calea regenerării sub toate punctele de vedere și mai alătura cu puterile noastre vom lucra”.¹⁸ Trebuie să fim apropiați de Europa spune Aron Densușianu, editorul “ziarului politic, literar, social și economic” numit *Oriental latin* (fondat la 23 februarie 1874, la Brașov) – “precum prin origine, tot astfel românii, latinii orientului, au a se ține și prin dezvoltarea lor spirituală la ginte latină din occidentul Europei. Dacă geograficește sîntem tăiați de ea, dacă am fost un șir de secole izolați și spiritualicește, tot ce nu avem încă sau ce avem pierdut în decursul secolilor, avem să împrumutăm de la ea ca de la o soră bună din casa părintească. Trebuie să-nocopciem era unirii spirituale”.¹⁹

III. Românii dobândesc viață de stat...

La 25 iunie 1919, în București apărea *Ideea Europeană*, o revistă ce se autodefinia drept “organ independent, având de scop să informeze publicul românesc asupra curentelor de idei și transformărilor sociale din Europa, interpretând totodată, cu obiectivitate, pe cele din cuprinsul românesc”. Este vorba despre un periodic editat de aceeași echipă care realiza și *Noua revistă română* (sub conducerea lui C. Rădulescu Motru). În articolul program se arăta că “poporul român s-a întâlnit cu ființa Europei la toate răspântiile vieții sale istorice. În toate momentele lui hotărâtoare. <Europa> era adusă în conștiința noastră publică. Și era natural să fie așa. Un popor nu poate trăi fără o politică externă, în special poporul român nu poate trăi decât în atârnare de ființa Europei. Dar cum s-a înțeles la noi această Europă? La 1848, oamenii politici - și după ei toți ceilalți români - o considerau ca pe o guvernantă, preocupată în primul rând să găsească un așternut pentru popoarele tinere. Eram în prima epocă a politicii noastre sentimentale. Creșteam în respectul de <ce va să zică Europa!>. Apoi, în timpul regelui Carol I, Europa luă înfățișarea unui cămătar, care stă aci cu mâna larg întinsă, aci cu mâna strînsă la cererile de împrumut ale celor noi-veniți la viață de stat (...) Împrumutam, împrumutam și iar împrumutam... În sfârșit, Europa de astăzi este pe cale să-și compună o figură nouă (...) trebuie să ne obișnuim cu gândul că Europa este o realitate independentă de sentimentele noastre - prima realitate de la

baza politice noastre; și că mijlocul nostru de înțelegerea acestei Europe este numai unul: judecata obiectivă a minții noastre”.²⁰ Acest articol este o fericită sinteză a reprezentărilor românilor despre Europa, de până la acea dată.

În Oradea Mare, la 20 aprilie 1924 apare *Sentinela*, ziar editat de o echipă din care făceau parte Victor Eftimiu, George A. Petre, George Bota (se va numi, din mai 1924, *Sentinela de Vest*). Ei bine, în primul număr redacția preciza că se va ocupa nu numai de “chestiuni de ordin general ale țării, județului și orașului”, ci se angaja ca “fiind în cea mai favorabilă situație, să informeze pe cetitori cu ultimele știri și informații din centrul Europei, Ungaria, Cehoslovacia, Austria, Italia, Germania și Franța unde, cu mari sacrificii, am angajat corespondența serioși și încercați, care să ne comunice regulat ultimele informații din aceste țări”.²¹ Dr. Vasile Cotruș, autorul textului de început din *Familia. Revistă lunară de cultură*, editată la Oradea începând cu martie 1926 (este vorba de seria a II.a), aprecia că redacția va veghea “pentru stărpirea tuturor elementelor dizolvante de stat (...) doritoare a crea la noi confuziune și înstrăinare și în consecință slăbirea noastră ca element de cultură și de civilizațiune în această parte a Europei”.²² Și Mihai Ralea, editor al revistei *Viața românească*, aprecia la 1933 că “tendința noastră către universalism nu se va opune la năzuințele de completare ale grupărilor naționale prin viața continentală a Europei de azi. Recunoaștem specificul național ca fenomen (...) Europeanismul e pentru noi un ferment de civilizație. Prin el s-a realizat tot ce avem. Nimeni nu are dreptul ca, de dragul întreținerii unor moravuri autohtone, mai mult ori mai puțin pitorești, să mențină la infinit imbecilitatea poporului său...”.²³

IV. 1989 și „certificatul europeanismului nostru ...”

Argumentul european apare cu o frecvență mare în timpul schimbărilor majore – conflicte armate, reforme administrative, reforme legislative, alternanța la putere. Iată de ce am urmărit și în istoria recentă măsura în care revine acest reper cultural, în discursul jurnalistic.

La 22 decembrie 1989 apare *Tineretul liber. Cotidian independent pentru toți tinerii din România*, de fapt o ediție specială a fostului ziar *Scânteia tineretului*, editat de Uniunea Tineretului Comunist. Numărul 2, din 23 decembrie are un editorial în care se explică de ce redacția a optat pentru acest

titlu. Printre altele, autorii glorifică tineretul – „întregul tineret din România s-a sincronizat pe planul culturii și al civilizației, împotriva tuturor vicisitudinilor pe care întunecata dictatură le-a pus în calea lui, cu tineretul Europei secolului XX. Iată de ce ne numim Tineretul Liber ...”. Ca și alte redacții comuniste, aceștia spun „pardon” cititorilor în formule telegrafice de tipul „cerem scuze cititorilor pentru anii lungi în care nu am avut puterea să spunem adevărul...”.²⁴

În ianuarie 1990, la Brașov apărea *Astra. Revistă de cultură*. Și autorul editorialului primului număr, A. I. Brumaru afirmă că în cazul nostru este vorba despre o cultură tânără, „dar o cultură (...) atentă deci și la schimbările temeinice din Europa și din lume, bunurile dobândite de la predecesori, de la spiritualitatea noastră întregă”. În temeni comparabili argumenta și redacția revistei sucevene *Bucovina literară*, la apariție (ianuarie 1990) – „Vom adopta o perspectivă culturală și estetică integratoare, de afirmare a specificului european al spiritualității românești”. La Sibiu, editorii revistei *Continent* credeau că „opinia publică românească este dornică în cel mai înalt grad să cunoască ce se petrece în lumea contemporană - să-și afirme și valorifice drepturile de a participa la actualitatea europeană și mondială”.²⁵

Redacția revistei orădene *Familia*, în primul număr postcomunist face o repede privire asupra stării de fapt din țară și constată că „toate aceste notații asupra unei realități în plină dinamică indică apartenența României la valorile Europei, setea de deschidere spre democrație...”.²⁶ Și Zoe Dumitrescu-Buşulenga, în numele redactorilor de la *Magazin istoric* (serie nouă) aprecia că „toată lupta întregului popor pentru biruința revoluției noastre, biruința strălucită, admirată de o întregă lume, a pus încă o semnătură de suflet, scrisă cu sânge, pe certificatul europeanismului nostru, care ne face părtași la idealurile apărute cu arma în mână, de libertate și democrație”.²⁷ Cei de la *Revista istorică* erau convinși că „prin revoluția din decembrie poporul român aduce o nouă și majoră contribuție la istoria civilizației europene a secolului XX (...) revoluția a pus capăt acelei eliminări a României din Europa...”.²⁸

A existat o redacție care și-a propus editarea unei publicații „de fraternitate românească prin spirit și cultură” în „Anul unu de la Revoluție” – este vorba despre revista *Cuget românesc*, în al cărei prim editorial preotul Constantin Galeriu evoca „simfonia popoarelor” din „Casa comună a Europei”, simfonie în care „România trebuie să vină cu vocația ei...”.²⁹

Apariția revistei *Europa* avea să fie aprobată de Ministerul Culturii la 3 martie 1990. Este primul periodic cu acest titlu de la noi, în fapt un săptămânal condus de Ilie Neacșu, cu o redacție destul de eterogenă din perspectiva opțiunilor politice. „Pentru generațiile actuale” se arăta în articolul – program „nu numai în România, ci și în alte țări ale continentului, Europa poate și trebuie să fie un reazăm moral și o speranță a zilei de mâine. Un spațiu politic, economic și spiritual caracterizat printr-o solidaritate constitutivă, străină de ierarhii și subordonări impuse, în măsură să îngăduie fiecărei națiuni o participare sporită la dinamica lumii contemporane”.³⁰ Pentru a fi și mai clară opțiunea redacției pentru un astfel de titlu, autorul susține că „...Europa va fi o oglindă în apele căreia ne vom măsura atitudinea, fără complexe și fără trufie deșartă, nicidecum o icoană a unei credințe la care am aderat înainte de a-i cerceta cu atenție dogmele”.³¹ Redactorii de la *Vatra Românească* (Târgu Mureș, iunie 1990) pornesc în aventura lor editorială din mai multe motive, unul dintre ele fiind că „poporul român a aflat cu oarecare stupeoare că în

ochii Europei vreme de mai bine de un deceniu i s-a alcătuit un portret paradoxal: pe de o parte o vinovată toleranță în fața unei dictaturi odioase, care l-a condamnat la o viață de lagăr, iar pe de altă parte o bizară intoleranță față de minoritățile naționale, frustrate de dreptul păstrării identității etnice, victime ale unui adevărat etnocid cultural...”. Nu era prima oară când Europa devenea un personaj în țesătura argumentativă a gazetelor („ochii Europei”). Chiar și acad. Mihai Drăgănescu, președintele Academiei Române găsea oportun să recurgă la o retorică pro-Europa în articolul program al revistei *Academica*: „... și noi să iubim Europa, să iubim lumea, lumea umană și lumea ca existență, dar să iubim și mai mult România...”³²

Din Râmnicu Vâlcea, autorul primului editorial al revistei *Columna* (octombrie 1990) avertiza că „integrarea în Europa se face nu prin experimente, ci prin adoptarea valorilor virtuale ale umanității”. Pledează pentru o reintegrare în Europa redacției precum *Transilvania străbună* (Târgu Mureș, ianuarie 1991), *Lumina creștină* (București, ianuarie 1991), *Tradiția românească* (Câmpulung Moldovenesc, iulie 1992) și altele. Argumentele sunt prea puțin diferențiate – Europa, spațiu cultural căruia îi aparținem, Europa ca model, ca normă la care trebuie să ne raportăm, Europa creștină pe care o putem îmbogăți spiritual, prin urmare se cuvine să ne reintegrăm etc.

România, aflată într-o perpetuă tranziție, reformare, regenerare, reșezare a găsit întotdeauna în Europa, un reper. Cercetări punctuale ulterioare vor oferi date mai bogate despre frecvența acestui referent în diverse perioade istorice, despre măsura în care editorii au fost consecvenți ș.a.m.d.

conf. univ. dr. Marian PETCU,

Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării,
Universitatea București.

BIBLIOGRAFIE

1. Hangiu Ion, *Panorama presei românești contemporane*. București: Editura Historia, 2006.
2. Hangiu Ion, *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic*. București: Editura Comunicare.ro, 2009
3. Petcu Marian, *Istoria presei române – antologie*. București: Editura Tritonic, 2002
4. Mihail Gr. Romașcanu, Eugeniu Carada (1836-1910), Editura Albatros, București, 2007 (reeditare după volumul cu același titlu, apărut la Cartea Românească, București, 1937).

NOTE

1. Alexie Lazaru, Înștiințare, apud *Istoria presei române – antologie*, Editura Tritonic, București, 2002, p. 9
2. Ibid.
3. Teodor Racoce, Înștiințare pentru gazetele românești, 1819, în *Istoria presei române – antologie*, Editura Tritonic, București, 2002, p. 13-15.
4. Ibid.
5. I. Eliad, C. Moroiu, Înștiințare pentru *Curierul Bucureștilor*, anul I, București, 1829.
6. Înainte cuvântare, în *Albina românească*, 1829, anul 1, nr. 1, iunie, Iași
7. Ibid.
8. Ion Hangiu, *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic*, Editura Comunicare.ro, București, 2009, Vol I, p. 118.
9. Mihail Gr. Romașcanu, Eugeniu Carada (1836-1910), Editura

- Albatros, București, 2007 (reeditare după volumul cu același titlu, apărut la Cartea Românească, București, 1937), p. 34.
10. *Învățătorul poporului*, anul I, nr. 1, 12 mai 1848, p. 1
11. Dimitrie Bolintineanu, « Programa », în *Dâmbovița*, anul, nr. 1, 11 octombrie 1858, p. 1
12. Ion Hangiu, *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic*, Editura Comunicare.ro, București, 2009, Vol. I, p. 158.
13. Ion Hangiu, *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic*, Editura Comunicare.ro, București, 2009, Vol. I, p. 166.
14. *Opiniunea*, anul 1, nr. 1, 18 martie 1857, p. 1, apud Ion Hangiu, *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic*, Editura Comunicare.ro, București, 2009, Vol. 1, p. 191
15. Ion Hangiu, *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic*, Editura Comunicare.ro, București, 2009, Vol. 1, p. 238.
16. « Din România », în *Gazeta de Transilvania*, nr. 6, anul XXIV, 1861, p. 25
17. I. Missail, « Ziaristica după școala clasică », în *Revista română pentru științe, litere și arte*, București, 1862, p. 26-27.
18. Asachi. *Revistă științifică literară*, Piatra Neamț, anul I, nr. 1, 10 aprilie 1881, p. 2.
19. *Oriental latin*, anul 1, nr. 1, 23 februarie 1874, p. 1.
20. Articolul program scris de C. Rădulescu Motru, anul I, nr. 1, p. 1. apud Ion Hangiu, op. cit., Vol. II, pag. 106-109
21. Ion Hangiu, op. cit., Vol. II, p. 297
22. *Familia*, an I, nr. 1, Oradea, martie 1926, p. 1.
23. *Viața românească*, anul XXV, nr. 1-2, ian.-feb. 1933, p. 1.
24. *Tineretul liber*, anul I, nr. 2, 23 decembrie 1989, p. 1.
25. *Continent*. *Revistă bilunară ilustrată*, Sibiu, anul I, nr. 1, ianuarie 1990, p. 1.
26. Florian Ardelean, „Revoluția și bunele intenții”, în *Familia*, seria a VI-a, nr. 1 (293), ianuarie 1990, p. 1
27. Zoe Dumitrescu Bușulenga, „Da, istoria o face poporul”, în *Magazin istoric*, 1990, serie nouă, anul XXVI, nr. 1, ianuarie.
28. „La început de drum”, în *Revista istorică*, serie nouă, ianuarie 1990, p. 1
29. *Cuget românesc*, anul I, nr. 1, 24 martie 1990, p. 1
30. *Europa*, publicație independentă, anul I, nr. 1, aprilie 1990, p. 1.
31. loc. cit.
32. *Academica*. *Revistă de știință, cultură și artă*, anul I, nr. 1, octombrie, 1990, p. 1

Un fenomen de civilizație europeană: „GRUPUL CULTURAL DE LA TÂRGOVIȘTE: PRO MILLENIUM”

La aproape două decenii de la Revoluția din 1989, și după o perioadă de căutări și de redefiniri în orizontul său spiritual, Târgoviștea, care la rândul-i, a suportat vertijele tranziției - economice, sociale și morale -, și-a adjudecat o nouă identitate, înregistrând în acel orizont acumulări de natură democratică și liberală în demers, mesaj și management. Acumulările s-au derulat succesiv, cumulativ și calitativ, răscrucea de milenii fiind marcată în sfera actului cultural creator de o noomișcare declanșată, prin caracterul său sui-generis de revistele amintim în ordinea cronologică a apariției - „Curier” (inițiator: *Victor Petrescu*), „Eroica” (inițiator: *George Coandă*), „Litera”, seria a doua (inițiatori: *Tudor Cristea* și *Mihai Stan* și *Dumitru Ungureanu*) și „Armonia”, seria a treia (inițiator: *Viorica Arghir*) și căroră, în timp, li s-au alăturat „Climate literare” (inițiator: *Nicu Iancu Vale*), „ProArme” (inițiator: *Dan Gîju*), săptămânalul „Impact” (inițiator: *Vali Nițu*) și „Singur” (inițiator: *Doru Dăncuș*).

De bună seamă, dacă este să ne referim la dialectica genezei acestei noomișcări, patul germinativ a fost pregătit de câteva apariții publicistice, din păcate sporadice, cum au fost revistele „Târgoviștea” (inițiator: *Mihai I. Vlad*), „Longitudini” (inițiator: *Ștefan Ion Ghilimescu*) și „Kindia” (inițiator: *Jozsef Pildner*).

Răscrucea de milenii s-a constituit, însă, și într-un background animat de acțiunile de spiritualitate ale Arhiepiscopiei Târgoviștei (Arhiepiscop și Mitropolit ÎPS dr. *Nifon Mihăiță*), artistic-științifice ale Bibliotecii Județene „Ion Heliade-Rădulescu” (directori, *Victor Petrescu*, apoi, *Carmen Vădan*), Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” (directori, *Gheorghe Bulei* și *Ovidiu Cârștina*), Cercului Militar (șef, lt. - col (r) *Emil Petrescu*) și Centrului Județean pentru Promovarea și Conservarea Culturii Tradiționale (director, *George Corneanu*), de înființarea teatrului profesionist „Tony Bulandra” (fiabilizat de experimentalismul temerar al directorului său *Mihai Constantin-Ranin*) și a Filarmonicii „Muntenia” (director, *Cristina Munteanu*), de variile manifestări academice, cu rezonanță internațională, ale Universității „Valahia” (rectori, de-a lungul timpului, profesorii universitari doctori *Florea Oprea* și *Ion Cucui*), background favorizant polarizării unor forțe intelectuale creatoare, determinată de existența celor șapte reviste, și care a dus firesc la apariție GRUPULUI CULTURAL DE LA TÂRGOVIȘTE: PRO MILLENIUM.

Grupul, alcătuit din creatori - mai ales oameni de litere și istorici ai culturii și civilizației - care, prin amicalitatea legăturilor personale, a unor preocupări acționale comune în spațiul cultural târgoviștean, dar și național, cu deosebire însă a întâlnirii lor în paginile revistelor amintite, fapt ce a dus la organizarea unor forme de unificare a potențialului creativ al

acestora, generator de noobrand - prin diversitatea contribuțiilor lor specifice -, cum sunt Societatea Scriitorilor Târgovișteni - Filiala Dâmbovița „Ion Heliade-Rădulescu” a Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, Filiala Dâmbovița „Mihai Viteazul” a Asociației Naționale „Cultul Eroilor” și Filiala Dâmbovița a Societății de Științe Istorice din România, s-a arhitecturizat, și sub aspect programatic novator, într-un amfiteatru deschis spre zările mileniului al treilea; de aici și determinativul emblematic PRO MILLENIUM.

Grupul este format dintr-un nucleu fondator (*Victor Petrescu*, *George Coandă*, *Tudor Cristea*, *Mihai Stan*, *Viorica Arghir*) și cofondator (*Nicu Iancu Vale*, *Dan Gîju*, *Vali Nițu*), și din apartenenți prin implicarea creatoare constantă, care-i conferă audiență și-i fac o imagine de prestigiu (reputații *Alexandru George*, *Barbu Cioculescu*, *Mihai Cimpoi*, *Henri Zalis*, *Florentin Popescu*, *Nicolae Neagu*, *Gheorghe Buluță*, *Mircea Constantinescu*, cât și *Victor Sterom*, *Margareta Bineată*, *Christian Crăciun*, *Constantin Voicu*, *Lucian Grigorescu*, *Alexandru Manafu - Târgoviște*, *Florea Turiac*, *Agnes Erich*, *Emil Stănescu*, *Ștefania Rujan*, *Iulian Filip*, *Lucian Penescu*, *Mihai Gabriel Popescu*, *Gabriela Nițulescu*, *Marian Curculescu*, *Georgeta Toma*, *Grigore Grigore*, *Nicolae Scurtu*, *George Toma Veseliu* și alții), spiritul său rector fiind seniorul *Mircea Horia Simionescu*.

Grupul, nefiind exclusivist, își oferă disponibilitatea de a primi pe oricine are capacitatea de a săvârși acte creatoare autentice de cultură.

GRUPUL CULTURAL DE LA TÂRGOVIȘTE: PRO MILLENIUM - trebuie precizat - este, concepțional și acțional, implementat la standard european și a apărut din nevoia de exprimare descentralizată a demersului spiritual, iar ceea ce se relevă despre revista „Litera” în „Dicționarul general al literaturii române”, prin extrapolare, i se poate aplica perfect, și anume că „urmărește să promoveze spațiul cultural dâmboviștean, încercând să-l scoată din localismul păgubos și din complexul față de trecut”, reușind „să coaguleze un grup de autori legați de spațiul dâmboviștean, de la reprezentanții Școlii de la Târgoviște până la generațiile mai noi”, impunându-se prin valoarea incontestabilă. Astfel că, pe drept cuvânt, și fără nici un fel de exagerare, acum grupul acesta reprezintă un veritabil fenomen spiritual, congruent prin intercompatibilitățile celor ce-l formează, compatibil însă și cu noile nootrenduri ale europenismului comunitar, contribuind, *acta, non verba*, la renașterea culturală a Târgoviștei de la începutul celui de-al treilea mileniu.

dr. George Coandă



PLEDOARIE PENTRU CARTE

În condițiile tehnologizării actuale a informației, a vizualizării surselor de documentare, cartea rămâne un izvor nesecat de cunoaștere, un instrument la îndemâna oricui doritor de a se instrui, cultiva, o pregătire necesară vieții. Iar atunci când nu este în posesie, prin bibliotecă – adevărate sanctuare ale creației, devine utilă pentru un cerc cât mai larg de cititori. Este semnificativ faptul că de la biblioteca personală din Mărginenii de Prahova a Stolnicului Cantacuzino, 1640-1716, și până astăzi, exemplul său a fost urmat de nenumărați pasionați ai cărții, bibliofili împământenii, în biblioteci personale. Prezența diverselor târguri de carte organizate periodic în București ori în marile orașe ale țării, a nenumăratelor edituri atât din țară cât și din afară, ca și aflulxul de vizitatori, atestă pasiunea și dorința de a avea acea carte în posesie ori a fi dăruită, în funcție de diversitatea preocupărilor.

În pledoaria mea pentru carte, îmi permit să recomand unui cerc larg de cititori o carte ce merită a fi studiată atât prin diversitatea informației, cât mai ales prin structura sa, o carte rară apărută în seria „universita” e editurii Minerva, București 1973, ce merită un tiraj larg, prin reeditare, și care ar sta la loc de cinste în fiecare bibliotecă personală. Este cartea prof. Mario Ruffini care a fost scrisă cu prilejul a 300 de ani de la terminarea studiilor lui Cantacuzino la Padova, 1669-1969. Ruffini și-a impus drept criteriu de căpetenie examinarea cărților lui Cantacuzino în raport cu opera cărturarului, lăsând în mod deliberat la o parte activitatea omului politic ce a fost spânzurat în 1716 la Istanbul.

Cercetările sale bibliografice au fost ușurate de frumoasa publicație „Biblioteca unui umanist român, Constantin Cantacuzino Stolnicul”, scrisă de Corneliu Dima-Drăgan și apărută în București 1967, sub egida Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă. Deși știa că Dima-Drăgan își cultiva cercetările cu succes Ruffini a inițiat standul cărților rămase din bibliotecă, conștient că din pricina distrugerilor nu va reuși niciodată ca ea să fie reconstituită în întregime. A încercat să redea aproape perfect cadrul culturii și al vieții spirituale a Stolnicului.

Se cuvine să evidențiem modul cum Editura Minerva a reușit să restructureze cartea. Astfel după o prefață semnată de academicianul Virgil Cândea urmează prezentarea lui Mario Ruffini. Cele 4 capitole sunt riguros concepute. În capitolul 1 se atestă Viața culturală a Stolnicului Cantacuzino, în cap. 2, Începuturile bibliotecii Stolnicului. Capitolul al treilea atestă Alcătuirea bibliotecii, astfel: opere cu caracter științific, opere cu caracter istoric-umanist și opere cu caracter filozofic, teologic și de științe biblice și religioase. Capitolul al patrulea este deosebit prin: Concluzii, Note, deosebit de interesantă prin marea diversitate de informații, 373, ce atestă argumentarea științifică a comentariilor, un rezumat în italiana și indicele de nume. În contextul actual, se cuvine a se acorda de către forurile culturale științifice o mai mare atenție celui care s-a preocupat

pentru redactarea „Istoriei Țării Românești” în viziunea timpului său istoric. Cred că Academia României dispune de o mai bună cunoaștere a cărților care s-au salvat de la risipirea, ori mai bine zis, de la jefuirea ei întâmplată după tragica moarte a Stolnicului și a fiului său Ștefan Voievod, la care a participat și noul voievod al Valahiei, Nicolae Mavrocordat care însă nu s-a bucurat prea mult timp de ea.

Soarta tragică a vieții lui a însoțit și cărțile din biblioteca sa de la Mărgineni. Unele au ajuns la mânăstirea de la Văcărești și apoi în parte la Biblioteca de Stat din București, ulterior în biblioteca Colegiului Național „Sf. Sava” apoi după alte întâmplări în biblioteca Academiei. Dar mai multe se găsesc răspândite în diverse colțuri din țară, iar ce este mai trist, manuscrisele sale au luat calea străinătății.

De remarcat faptul că Mario Ruffini considera valoroasă biblioteca de la Mărgineni, ca fiind cea mai mare din Europa orientală a timpului.

Faima de cărturar erudit ajunsese în Europa. Un cărturar străin în vizită la București se întreba firește, ce dar să-i facă Stolnicului și își răspundea: O CARTE. Un ostaș al lui Șerban Cantacuzino, C-tin Brâncoveanu, C-tin Duca, dornic să-și plaseze prada de război la București, în căutarea celui mai nimerit client, era îndrumat la Constantin Cantacuzino. Corespondenții săi din Veneția, Viena, Istanbul ori Ierusalim își însoțeau adesea scrisorile către Stolnic de o atenție delicată, trimițând firește cărți. Stolnicul ca și erudiții săi contemporani Nicolae Milescu, Dimitrie Cantemir, Miron Costin ori Ion Neculce împărtășeau aceleași convingeri. Iată mărturisirea lui Miron logofătul care este viabilă și în zilele noastre: „Nu stăm de scrisoare și de griji și suspiciuni ... Iar noi privim cumplite vremi și cumpănă mare a pământului nostru și nouă”.

Așadar activitățile lor cărturărești se împleteau cu cele politico-sociale. Moștenirea literară a stolnicului și documentele despre el ne arată un cărturar împărțit între aceste preocupări strâns legate de actualitatea unei epoci pline de primejdii și de speranțe.

Dintre elogiile aduse stolnicului trebuie să amintim pe cel al marelui său contemporan Dimitrie Cantemir care în „Istoria Ieroglifică” îi atribuia o mare erudiție și îl judeca drept un om care dă sfaturi înțelepte. Așadar, operele din biblioteca sa au servit ca să introducă idei noi în cultura timpului său, aflată în parte sub influența bizantină.

Iar el însuși a contribuit într-o mare măsură la crearea unei culturi laice pe atunci inexistente.

A fost în Valahia primul gânditor din timpul său, care a avut curajul să rupă cu vechile formule și care a adus culturii țării binefăcătorul contact cu cultura occidentală. Față de cele susținute, îmi exprim năzuința și dorința cât mai grabnică pentru reeditarea și difuzarea cărții comentate.

Prof. Ion Vărăceanu



LOCUL ARHIVELOR LOCALE ÎN CULTURA DÂMBOVIȚEANĂ

Intens preocupate de crearea unei imagini cât mai apropiate de spiritul activităților pe care le desfășoară, Arhivele Naționale ale României și-au propus, mai ales în ultimii ani, să desfășoare activități de natură a le reda, în cadrul societății românești, locul important pe care îl ocupă.

Pe nedrept considerate mai degrabă un depozitar al documentelor "vechi", instituția arhivelor de la noi s-a străduit astfel să demonstreze că, alături de rolul lor practic, nu este deloc de neglijat valoarea istorică incontestabilă a documentelor deținute, documente care contribuie substanțial la redarea coordonatelor și a caracteristicilor unor vremuri apuse. Istoria nu s-ar putea scrie în lipsa lor și desigur că cercetătorii care frecventează sălile de studiu ale acestei instituții, făcând apel la informațiile conținute de fondurile și colecțiile precum și de cărțile din bibliotecile noastre, pot confirma importanța lor covârșitoare în demersurile științifice întreprinse.

Pe această direcție s-a axat în ultima vreme, mai ales în ultimii doi-trei ani, activitatea Serviciului Județean Dâmbovița al Arhivelor Naționale.

Beneficiind de o creștere a numărului angajaților cu studii superioare, Arhivele din Târgoviște și-au putut extinde aria preocupărilor, astfel încât, dincolo de componenta primordială a activității, care rămâne totuși aceea de păstrare, în condiții cât mai bune, pentru acum și pentru viitorime, a tuturor documentelor create, care alcătuiesc Patrimoniul Arhivistic Național, arhiviștii noștri au reușit să se pună în valoare și ca specialiști și pasionați de istorie și de științele ei auxiliare.

Mijloacele de abordare au fost din păcate destul de modeste, dictate de perioada dificilă pe care o parcurgem și care face adesea o adevărată știință din a te „descurca” cu fonduri cât mai restrânse, de a face apel la relațiile de colaborare cu alte instituții de cultură, ambițioase, dar, adesea, la fel de sărace ca posibilități materiale.

Într-un spațiu impropriu, neprielnic desfășurării unor acțiuni de mare anvergură am încercat totuși, de pildă să expunem din tezaurul nostru documentar, fapt diferit de acțiunile din anii anteriori, în care instituția noastră era mai degrabă participant „din umbră” la organizare, colaborator al unor instituții mai ușor „vizibile”, precum muzeele târgoviștene.

Văzând că primele noastre expuneri tematice, mai timide la început, suscită interesul locuitorilor urbei noastre și nu numai, am trecut la organizarea acestora în mod constant, ele fiind ocazionate atât de sărbătorirea

unor evenimente istorice, cât și de dorința noastră de a scoate la lumină, grupate, documente valoroase, dar și carte veche pe care o păstrăm în biblioteca noastră.

Așa s-a întâmplat în 2008, când am avut expoziția de documente, *La 160 de ani de la Revoluția de la 1848*, precum și pe cea dedicată aniversării Unirii de la 1 Decembrie 1918, dar și o expoziție inedită, care a adunat la un loc documente care făceau parte din colecția d-lui arhitect Corneliu Ionescu și pe care acesta, cu mare generozitate, le-a donat instituției noastre în perioada 1999-2002, pentru a fi puse în circuitul științific: documente fotografice, planuri și hărți, documente biografice, tehnice care întregesc imaginea asupra zonei Dâmboviței, pentru o însemnată perioadă de timp.

2009 a adus ca noutate absolută pentru această instituție, supunerea atenției târgoviștenilor a celor mai reprezentative dintre titlurile de carte veche religioasă, chiar în preajma sărbătorilor pascale; între ele, Pomelnicul Mănăstirii Dealu(1721), molitvelnice, liturghiere, evanghelii.

Anul acesta SJAN Dâmbovița a organizat pe lângă expoziția *Documente de arhivă din anii Unirii de la 1859*, una cuprinzând „*Documente privind Obștea Văliinașul a moșnenilor din Cândești*”, și o alta *Sub semnul domniei regelui Carol II*. De asemenea, pe perioada verii, sub semnul vacanțelor, a fost deschisă aici expunerea cu tema „*Sport și turism în Dâmbovița interbelică*”, un eveniment deosebit de interesant și de aceea intens mediatizat în plan local.

De fapt toate aceste momente ale activității instituției au fost prezentate pe larg de mass-media locală, în cadrul spațiilor dedicate evenimentelor culturale dâmbovițene.

Valorificarea documentelor deținute, prin prezentarea acestora de către arhiviștii târgovișteni s-a realizat, de asemenea, prin participări ale acestora la sesiuni de comunicări și alte manifestări cu caracter științific, organizate aici sau în alte colțuri ale țării, în muzee și universități.

Nu este deloc de neglijat, publicarea de către specialiștii noștri cu doctorate în istorie, a unei istorii a Consiliului Județean, sub directa oblăduire financiară a acestuia, precum și punerea la dispoziția cercetătorilor de același colectiv inimos, a unui important instrument de lucru necesar oricărei lucrări de cercetare istorică, un îndrumător arhivistic, un ghid al fondurilor și colecțiilor de documente aflate în grija noastră.

Prof.dr.d. Mariana State,
Serviciul Județean Dâmbovița al Arhivelor Naționale

DEMERS BIBLIOTECAR

Diversificarea serviciilor pentru utilizatori și sporirea imaginii bibliotecii

Toți oamenii mari care au avut ceva de spus la modelarea acestei lumi au ajuns pe culmile succesului și datorită tangențelor pe care le-au avut cu cartea și biblioteca ca purtători de cunoaștere și informații. Despre rolul acestora în devenirea personalităților s-a scris enorm. Și atunci care-i explicația imaginii pe care o au bibliotecile în comunități? De ce se uită, că deși cultura costă enorm incultura costă și mai mult? De ce nici o bibliotecă din lume nu se poate lăuda că are mijloacele financiare necesare sau de care crede că are nevoie? Nu ar fi logic ca investind mai mult în biblioteci să investim mai puțin în poliție, închisori și alte asemenea entități?

În situații de criză, oamenii unde ar trebui să se ducă, nu în biblioteci ca instituții publice? Întrebarea de la urmă are deja și răspuns. Un sondaj efectuat la 22 septembrie 2008 releva faptul că, în anul 2008, an de mare criză în SUA, 68% dintre americani aveau card de bibliotecă. Aceasta în timp ce în 2001 cifra era de doar 21%. Ideea este, că în situații de criză utilizatorii caută salvare tot la bibliotecă, care ar trebui să se manifeste ca garant al protecției sociale în cultură.

Această creștere se explică prin marea recesiune economică, înregistrată în ultimii ani în SUA, dar și prin faptul, că cele peste 122 mii de biblioteci publice câte activează în prezent în SUA, sunt dotate și echipate pentru a face față tuturor necesităților utilizatorilor, fie ca este vorba de informare, accesarea unor cunoștințe de gata, formare profesională continuă etc. Aici bibliotecile publice chiar au reușit să se impună ca centre de comunicare, centre de socializare, spații primitoare, care pot fi considerate pe bună dreptate „a treia casă”, după casa propriu zisă și locul de muncă sau învățatură.

La prima întâlnire cu membrii Asociației Naționale a Guvernatorilor, președintele, pe atunci nou ales, Barack Obama a găsit de cuviință să amintească cât de important este de a păstra bibliotecile deschise în aceste timpuri de criză.

Atunci când aspirațiile bibliotecarilor se intersectează cu interesele decidenților politici și financiar rezultatele nu pot fi decât în favoarea cetățenilor din banii cărora sunt întreținuți și unii și alții. Se pare că în mai multe țări decidenții au înțeles valoarea bibliotecilor, iar cât privește aspirațiile bibliotecarilor aceștia au conștientizat că de atitudinea lor față de beneficiari, de felul în care vor ști să-i ademenească în biblioteci depinde viitorul acestora. Mișcarea Biblioteca 2.0 se axează pe participarea utilizatorilor în crearea conținuturilor, în activitatea bibliotecii și în viața comunității și anume utilizatorii care au fost destul de neglijați anterior ar putea oferi o nouă șansă bibliotecii, care are de făcut față concurenței acerbe din infosferă.

Implementarea tehnologiilor de informare și comunicare oferă posibilități nebănuite bibliotecilor.

Mănuite cu pricepere și eficiență, la capacitate maximă acestea pot schimba imaginea bibliotecii în comunitatea locală. Puținele biblioteci de la noi care au reușit să implementeze proiecte de informatizare s-au convins de importanța enormă a acestor noi instrumente de muncă. Un computer conectat internet poate deschide porțile comunității spre lume, iar o bibliotecă mică cu resurse modeste poate oferi aceeași calitate a serviciilor ca și o bibliotecă cu resurse enorme. Problema cheie a bibliotecilor actuale este că nu mai impresionează prin mărimea colecției și numărul utilizatorilor, ci prin modernizarea, accesibilitatea și calitatea serviciilor oferite.

Diversificarea și modernizarea permanentă a serviciilor va constitui pe viitor forța principală de atracție a utilizatorilor în biblioteci. Bibliotecile pot contribui la făurirea unui viitor mai bun pentru localitățile de provincie, creând servicii pe care nici o altă instituție nu le poate oferi. Serviciile moderne și diverse pot avea un rol decisiv în vitalitatea localităților și în prevenirea marginalizării populației din aceste localități. Mediul virtual poate face enorm în această privință, nu întâmplător, pretutindeni în lume sunt elaborate politici și strategii de lichidare a inegalității digitale.

Ca instituții de informare și cunoaștere, bibliotecile publice se numără probabil printre instituțiile din sectorul public, care sunt implicate cel mai activ în revoluția digitală. În condițiile Erei Digitale, bibliotecile se transformă din instituții mai mult sau mai puțin închise, în instituții cu acces deschis. Organele locale, care înțeleg rolul strategic al bibliotecilor în dezvoltarea comunității investesc în crearea condițiilor necesare pentru educare, instruire pe tot parcursul vieții, facilitarea creativității, incluziunea socială a tuturor cetățenilor, toate acestea luate împreună pot favoriza creșterea bunăstării populației, care trebuie să fie scopul final al tuturor acțiunilor organelor politice și de decizie.

Soluțiile oferite de tehnologiile de informare și comunicare deschid noi posibilități de activitate în cooperare cu partenerii din instituțiile adiacente, care sporesc valoarea serviciilor oferite, dar și mulțumirea utilizatorilor.

În acest sens au reușit mai ales bibliotecile din Germania. Catalogul Bibliotecii Naționale a Germaniei, de exemplu, este unit cu baza de date privind cărțile aflate în sistemul de comerț, creată și actualizată de Federația Editorilor din Germania, și atunci, când utilizatorul accesează fișa cărții din catalog, pe ecran apare și informația din baza de date, din care se poate afla dacă publicația respectivă se află în sistemul de comerț, la ce preț și în ce librării poate fi cumpărată.

Pentru a face catalogul online și mai prietenos,

Biblioteca Națională a Germaniei scanează pagina, care oglindește conținutul cărții. La accesarea fișei cărții se deschide și conținutul acesteia, iar așa cum softul oferă posibilitatea căutării după cuvintele cheie, rezultatele pot fi mai mult decât îmbucurătoare.

Recunoscând importanța serviciilor digitale pentru dezvoltarea bibliotecii, Biblioteca Națională a Germaniei a creat un departament nou - Servicii Digitale, care are scopul îmbunătățirii servirii utilizatorilor și familiarizării acestora cu serviciile digitale. Este o exemplificare foarte elocventă a faptului cum evoluția erei digitale influențează schimbarea structurii bibliotecii.

Pentru a apropia biblioteca de utilizator, serviciile bibliotecare trebuie scoase din bibliotecă și deplasate în mijlocul populației, la diferite evenimente și întâmplări, în suburbii, centre comerciale etc. Deviza bibliotecarului modern este de a fi acolo unde este utilizatorul și în timpul când utilizatorul este acolo. Ceea ce face de fapt Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” prin proiectul Biblioteca extramuros. Este o cale de a realiza ideea bibliotecii omniprezente.

Toate aceste forme noi de servicii au un impact pozitiv asupra rețelelor de biblioteci, care devin mai puternice, iar cooperarea între bibliotecile publice, universitare, specializate este un factor cheie ca aceste schimbări să devină realitate.

În practica bibliotecară este cunoscută activitatea de a anunța utilizatorii despre diverse informații, evenimente, intrările noi, prin telefon. Aceasta se practică mai ales în bibliotecile care au relații constante cu utilizatorii. Acum telefonul poate fi înlocuit cu poșta electronică, care nu implică și cheltuieli financiare. Este mult mai ușor, pentru că, o dată ce ai o bază de date cu adresele electronice, informația este difuzată tuturor abonaților printr-un singur click. Condiția este ca utilizatorul să fie de acord cu acest serviciu. La Biblioteca Publică din Boston, de exemplu, utilizatorii sunt întrebați dacă sunt interesați de acest serviciu, atunci, când primesc cardul de utilizator. Gama de informații făcută

disponibilă prin această modalitate este foarte diversă: de la informații generale despre evenimentele organizate de bibliotecă, schimbări în orarul de funcționare, informații tematice etc., la publicațiile de strictă specialitate editate de bibliotecă.

Un aspect de care se va ține cont cu mare strictețe aici este asigurarea securității datelor personale, pentru ca acestea să nu ajungă pe mâna oricui, aspect ce trebuie să facă parte din politica bibliotecii privind confidențialitatea datelor.

Conceptul de bibliotecă - centru comunitar este dezvoltat tot mai mult și este valabil atât pentru comunitățile mari, cât mai ales pentru comunitățile mici. Bibliotecile moderne construite în ultimii ani (în Franța, de exemplu, sunt numite mediateci) presupun și spații pentru muzeu, reprezentații teatrale, concerte, cafenele, spații pentru activități în grup, cum ar fi cluburile pe interese, spații pentru lucru individual, etc. În condițiile noastre mult prea modeste, la toate acestea putem doar să visăm, deși avem și biblioteci tip, cu spații mari, care chiar ar trebui să se gândească ce s-ar putea face pentru a evada din stereotip.

În literatura de specialitate se vehiculează, încă, ideea, că bibliotecarii sunt ultimii specialiști de formațiune enciclopedică. Iar pentru a susține această idee, bibliotecarii chiar trebuie să răspundă provocărilor impuse de modernizarea tehnologiilor de informare și comunicare. Este și logic, pentru că în condițiile unei comunități, oricât de mare sau mică ar fi, cine ar mai putea lua în cârcă și această responsabilitate.

Imaginea bibliotecii în comunitate depinde de capacitatea ei de a satisface necesitățile de lectură, informare, cunoaștere, destindere etc. ale beneficiarilor. De fapt, aceasta este esența existenței unei biblioteci publice. În mediul profesional se discută foarte mult despre conceptele de: bibliotecă - centru de informare, bibliotecă - centru de cultură, bibliotecă - centru de socializare, bibliotecă - centru comunitar, bibliotecă - loc de instruire pe tot parcursul vieții, bibliotecă - depozitar etc. La diferite etape, balanța a fost înclinată de



un concept sau altul. Actualmente mai distincte sunt două dintre ele bibliotecă - depozitar și bibliotecă - centru de informare.

Unii specialiști sunt de părerea că noi, bibliotecarii, ne asumăm prea multe responsabilități. Trebuie să evaluăm situația și să înțelegem de ce ne putem dezice pentru a putea face față sarcinilor noi, impuse de evoluțiile sferei socio-culturale, modernizării echipamentelor etc.

Bibliotecile deja se implică activ în instruirea pe tot parcursul vieții, deși încă n-au fost elaborate strategii și politici la nivel național pentru aceste servicii. Pentru a face față acestor sarcini noi, bibliotecile pot să-și elaboreze politici și programe proprii, care se vor axa pe promovarea lecturii în diverse formate, promovarea alfabetizării informaționale etc. Promovarea cărții și a lecturii prin diverse metode specifice bibliotecii nu este o problemă pentru bibliotecarii noștri, deși întotdeauna este loc și de mai bine. Promovarea alfabetizării informaționale va fi mai complicată, pentru că noi mai suntem încă la etapa când înșiși bibliotecarii nu au abilitățile necesare pentru aceasta activitate. Astăzi a nu fi în stare să folosești un computer sau să folosești avantajele oferite de Internet înseamnă a fi aproape analfabet și cu siguranță, în afara societății. Bibliotecarii vor trebui să ofere ajutor în folosirea computerului și a altor echipamente deținute de bibliotecă, în folosirea Internetului, căutarea informațiilor necesare, probleme de copyright etc. Aceste activități trebuie organizate împreună cu școlile, muzeele, precum și alți parteneri.

Instruirea utilizatorilor în vederea folosirii tehnologiilor, mai ales a celor care s-au format într-o altă cultură biblioteconomică, va fi marea problemă a bibliotecarilor, dat fiind faptul că ei înșiși, sau o

bună parte dintre ei, trebuie să asimileze, în timp rapid, aceste cunoștințe.

O modalitate de diversificare a serviciilor ar fi organizarea unor servicii pentru copii și adolescenți, cu scopul de a-i atrage în bibliotecă, în orele de după lecții, ajutându-i la pregătirea temelor pentru acasă, oferind un spațiu sigur și bine reglementat și asistență în folosirea jocurilor bazate pe Internet, ca element de recreere, utilizarea internetului ca element de cercetare bibliografică etc. Pornind de la jocuri, copii vor putea fi antrenați treptat în lucruri serioase. În condițiile actuale computerul se manifestă și ca instrument de alfabetizare. Noua generație de computere învață a scrie și a citi cu o viteză incredibilă.

Dacă recunoaștem faptul că noi, bibliotecarii, aproape am eșuat în atragerea utilizatorului matur în bibliotecă, va fi mai ușor să ne dăm o nouă șansă, investind mai mult timp, răbdare și creativitate în copiii care abia acum se formează ca utilizatori.

Utilizatorii, în special cei noi, au nevoie de asistență în utilizarea catalogului, în special a catalogului electronic, utilizarea bazelor de date, utilizarea motoarelor de căutare, utilizarea conținuturilor online etc. Un alt aspect în activitatea bibliotecarului modern este consultanța la căutarea informației, în special a informației factografice, folosirea enciclopediilor, dicționarelor, translaatoarelor online, rețelelor sociale, etc. Serviciile de traducere, oferite de Google, site-ul Traduno.com nu te mai fac să pari neputincios în fața postărilor Internet, care în marea lor majoritate sunt în limbi străine. Bibliotecarul trebuie să fie gata nu numai să arate utilizatorului unde să caute informația, dar și să-l ghideze în procesul de căutare.

În contextul în care criza bibliotecilor din toată lumea se diminuează și cartea revine în atenția generațiilor (Google sau alte motoare de căutare dă informații, bibliotecarul dă soluții), bibliotecile organizează colecții și resurse electronice tematice menite să satisfacă necesitățile de informare ale utilizatorilor atât în mod tradițional cât și în regim electronic.

Foarte mulți dintre potențialii

utilizatori au rude plecate la muncă în străinătate. A-i învăța să-și deschidă o postă electronică este echivalent cu a le deschide o nouă cale de comunicare, rapidă și fără implicații financiare.

Atunci când cetățenii vor ști că toate acestea pot fi învățate în bibliotecă ea va deveni cu adevărat indispensabilă comunității.

În Finlanda, de exemplu 9 din 10 biblioteci publice oferă acces Internet și aproape toate îl oferă gratuit. Catalogele bibliotecilor pot fi accesate prin Internet. Procesul de împrumut este automatizat, a crescut ponderea și respectiv utilizarea materialelor electronice, a început digitizarea publicațiilor, care în condițiile bibliotecii publice are în primul rând scopul de a facilita accesul și apoi cel de preservare. Însă, date fiind posibilitățile oferite de tehnologiile de informare și comunicare, accesul și preservarea ar putea fi asigurate concomitent.

Biblioteca Orășenească Helsinki are deja de câțiva ani un serviciu de referințe virtuale The Information Gas Station unde utilizatorul poate fixa o întâlnire (analogic înscrierii la medic) cu bibliotecarul pentru a învăța cum să facă o căutare sau cum să-și perfecționeze abilitățile de căutare a informației, cum să localizeze și să găsească o informație concretă în Internet etc.

În mai multe biblioteci din Finlanda, proiectele de promovare a alfabetizării informaționale și a lecturii se fac în colaborare, partenerii de bază fiind bibliotecile și școlile, și au scopul de a învăța elevii cum să caute informația în Internet și să le sporească copiilor dragostea pentru lectură. Grupul țintă îl constituie elevii. În cadrul proiectului sunt organizate activități de învățare a proceselor de căutare a informației, discuții despre cărți, diverse concursuri de lectură. Clasele vin la bibliotecă o dată la două săptămâni. La fiecare vizită se urmărește ca orice elev să poată împrumuta cărți pentru lectura la domiciliu. Concursurile se organizează o dată în an. Scopul discuțiilor despre cărți și a concursurilor este de a inspira și a încuraja lectura.

Un proiect de succes al Bibliotecii Orășenești Helsinki a fost instruirea

personalului centrelor de îngrijire a copiilor în vederea cunoașterii mai bune și dezvoltării abilităților de folosire a tehnologiilor de informare și comunicare și cunoașterii literaturii pentru copii – toate pentru folosirea mai activă și mai eficientă în activitățile zilnice cu copiii. Persoanele implicate în proiect au fost educate spre a fi „coordonatori culturali” în centrele de care aparțin. Pentru persoanele implicate în proiect, o dată în lună, sunt organizate lecții despre cărțile noi pentru copii, cum poate fi localizată și găsită informația în Internet. Sunt organizate vizite la târguri de carte, expoziții, librării, edituri, întâlniri cu autori, pictori, editori. Biblioteca a făcut colecții mici de cărți pe diverse teme, pe care centrele pentru îngrijirea copiilor pot să le împrumute pentru o perioadă anume de timp. Aceste colecții sunt foarte populare și extrem de solicitate.

Un alt proiect al Bibliotecii Orășenești Helsinki se axează pe oferirea consultațiilor în probleme de hard și soft. În acest scop au fost create două clase a câte 6 laptop-uri fiecare, unde experți în domeniul tehnologiilor informaționale oferă sfaturi în probleme de funcționare a echipamentelor și a soft-urilor. Pentru biblioteci, sunt fixate zile speciale, când se oferă consultații în vederea folosirii tehnologiilor de informare și comunicare în servirea publicului, inclusiv în folosirea serviciilor de recrutare a potențialilor angajați în sfera muncii. În proiect au fost antrenate și companii comerciale însă pilonii principali rămân organizațiile publice. Indiferent de părțile implicate serviciile rămân întotdeauna gratuite.

Un proiect mai greu de realizat în condițiile noastre, dar care are mare succes în Finlanda este „Internet-bus” (Internet ambulant), care are scopul de a promova accesul tehnologiilor de informare pentru toți, a încuraja cetățenii să folosească computerul și Internetul și a le oferi asistența inițială necesară pentru aceasta. Instruirea de bază este de 10 ore și grupul este convocat de 5 ori. În ultimii ani, beneficiarii serviciului sunt persoane din ce în ce mai în vârstă.

Numărul de persoane antrenate în câmpul muncii este de 50%. Mai mult de jumătate au vârsta în jur de 56 de ani. Două treimi dintre participanți le constituie femeile. Un sondaj printre beneficiarii cursurilor relevă faptul că mai mult de 80% dintre aceștia susțin că vor folosi computerul după cursuri, mai puțin de 20% susțin că îl vor folosi, dacă accesul gratuit va fi disponibil și restul au câteva îndoieli. Acest proiect a stârnit mult interes și se bucură de o mare recunoaștere publică.

Foarte importantă este activitatea bibliotecii ca centru comunitar. O bibliotecă publică trebuie să dețină toată informația de interes pentru membrii comunității: orarul trenurilor, autobuzelor, microbuzelor etc. care leagă comunitatea de lumea exterioară; telefoanele și adresele centrelor utilitare din localitate și ale reprezentanților organelor decizionale locale; informații despre bănci; diverse instituții; ambasade; organizații guvernamentale și non-guvernamentale; organizații filantropice și de caritate; posibilități de instruire și angajare în câmpul muncii; adresele celor mai buni medici, avocați, notari, precum și ale celor care oferă servicii gratuite sau cu cost redus; proiecte de finanțare naționale și internaționale, etc. Numai atunci când utilizatorii vor găsi în bibliotecă toată gama de informații și servicii necesare, vor ști să aprecieze utilitatea ei și vor sta garant pentru rezistența ei în timp.

În Occident, deja de câteva decenii, este răspândit conceptul de librărie bibliotecă. În unele țări aceasta activează non stop sau cu program până noaptea târziu. Este o alternativă pentru viața nocturnă la care unii nu pot renunța, dar cu alte accente în cazul nostru. Începând cu anul 2000 acest concept ia contur și în România, în special în lanțul de librării Cărturești și Diverta. Aici consumatorii pot citi capitole sau chiar cărți întregi. Consumatorii sunt ademiniți cu muzică bună, fotolii confortabile, cărți bune și nu în ultimul rând librari binevoitori. Pe lângă librării sunt improvizate și ceainării sau cafenele unde clienții pot comanda contra cost o ceașcă de ceai sau cafea. Librăria

- bibliotecă este o alternativă pentru cei care nu-și pot permite să cumpere volumele preferate, dar nici nu pot renunța la pasiunea pentru lectură. Consumatorii consideră că aici atmosfera este mai prietenoasă decât în bibliotecă. Este și firesc, cărțile noi, care de care mai frumoase și atrăgătoare bucură ochiul și au și partea lor de implicație în educația estetică. Librării la rândul lor consideră că acest gen de librărie are un impact pozitiv asupra vânzărilor. Este o idee care ar trebui testată și în condițiile noastre, în special în localitățile mici, unde existența unei librării nu este justificată din punct de vedere financiar.

Vera Osoianu

director adj., Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Bibliografie:

1. Abram, Stephen. Web 2.0, Library and Librarian 2.0: Preparing for the 2.0 World. // http://www.imakenews.com/sirsi/e_article000505688.cfm
2. Casey, Michael. Library 2.0. Service for the next generation library // Library Journal. - 2006. - Nr. 9/1. // <http://www.librarycrunch.com/>
3. Habib, M. Conceptual model for academic library 2.0. Michael Habib's weblog on library and information science. // <http://mchabib.blogspot.com/2006/06/conceptual-model-for-academic-library.html>
4. Maness, Jack M. Library 2.0 Theory: Web 2.0 and Its Implications for Libraries // Received June 19. - 2006. - Accepted June 29, 2006. // <http://www.webology.ir/2006/v3n2/a25.html>
5. O'REILLY, Tim. What Is Web 2.0? O'Reilly.net. Posted September 30, 2005. Disponibil pe: www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html
6. Saw, Grace. Library 3.0: where are our skills?. Disponibil pe: <http://www.ifla.org/iv/ifla73/index.htm>
7. <http://www.entitlelll.eu/>

Primul centru de informare și comunicare al Comisiei Europene în Dâmbovița

Inaugurarea Centrului Europe Direct la Târgoviște a reprezentat un nou serviciu pentru Biblioteca Județeană Ion Heliade Rădulescu Dâmbovița. Lansarea reprezintă cel mai important pas pentru creșterea nivelului informației ajunsă la dâmbovițeni.

S-a constatat că Proiectul cu finanțare UE propus are ca obiectiv general aducerea informației europene mai aproape de cetățenii județului Dâmbovița, atât către cei din zonele urbane cât și către cei din cele rurale, urmărind, în același timp, sporirea capacității lor de a înțelege, accesa și folosi informația europeană în viața de zi cu zi, promovând o cetățenie europeană activă și contribuind la dezvoltarea unei sfere publice europene. La acestea se adaugă îmbunătățirea calității informației ajunsă la cetățeni și dezvoltarea spațiilor publice europene prin găzduirea unei game variate de activități europene.

Înființarea Centrului Europe Direct era imperios necesară la Târgoviște, întrucât nivelul de informare al cetățenilor cu privire la oportunitățile oferite de Uniunea Europeană este relativ scăzut și bazat în mare parte pe mass-media locală și centrală. Oamenii au



acum soluții la îndemână pentru orice problemă, beneficiind totodată de asistență specializată și de sprijinul personalului calificat și bine instruit al centrului.

Încă de la înființare, activitățile Centrului Europe Direct Târgoviște s-au concentrat pe îmbunătățirea nivelului de înțelegere a opiniei publice dâmbovițene asupra complexității procesului de integrare a României în marea familie europeană, asigurând cetățenilor accesul fără discriminare la informație europeană.

Centrul a fost și este considerat o punte de legătură între rețeaua națională de multiplicatori și subrețeaua județeană de multiplicatori de informație, reprezentată de sistemul de biblioteci publice locale, școli, licee, primării, precum și alte rețele de informare ale Comisiei Europene. Pornind de la acest aspect, s-au inițiat parteneriate cu Inspectoratul Școlar al Județului Dâmbovița, cu școli și licee, ONG-uri, precum și cu majoritatea primăriilor de pe raza județului. Informația a putut fi primită și prin mediul electronic.



În baza parteneriatelor, dar și pentru a întâmpina nevoile de informare și de formare ale comunității locale, conform Planului anual de activități aprobat de Comisia Europeană prin Reprezentanța sa în România, Centrul Europe Direct Târgoviște organizează evenimente dedicate fie anumitor categorii socio-profesionale și de vârstă, fie publicului larg. În realizarea acestora beneficiem de sprijinul tinerilor care lucrează în cadrul Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița în diverse programe de voluntariat.

În acest sens, cu suportul permanent al voluntarilor, în luna octombrie 2010 a avut loc prima ediție a *Târgului ONG-urilor din județul Dâmbovița*. Cu acest prilej a fost lansat și *Catalogul Organizațiilor Nonguvernamentale dâmbovițene 2010*. Obișnuiți deja cu astfel de

acțiuni organizate în mod constant de instituția noastră, cetățeni din întreg județul au participat activ ori ca simpli spectatori. Acțiunea a reprezentat un avantaj pentru organizațiile neguvernamentale, care și-au prezentat ofertele, domeniul de activitate, dar și pentru cetățeni, care au aflat, astfel, la ce ONG să apeleze dacă au o problemă care poate fi soluționată de societatea civilă.

Subrețeaua județeană a fost extinsă prin înființarea unor Puncte de informare europeană în școli și licee, biblioteci publice care au primit informații cu specific de tineret și educație, concursuri și evenimente organizate de Comisia Europeană, Parlamentul European, alte instituții ale Uniunii Europene sau chiar de centru. Acestea funcționează și sunt administrate de tineri voluntari, și având ca scop oferirea de date exacte și cât mai noi despre activitatea instituțiilor UE. Întrucât impactul proiectului s-a răsfrânt și asupra bibliotecilor publice din județ, cititorii de toate vârstele au reprezentat receptorii noutăților europene.

Echipa Europe Direct Târgoviște îi invită pe toți cetățenii interesați de serviciile pe care le oferă să vină cu încredere la sediul centrului și orice întrebare legată de Uniunea Europeană și instituțiile sale își va găsi răspunsul.



Vlăduț Andreescu,

bibliotecar, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița

„Biblionet - Lumea în bibliotecă mea” în județul Dâmbovița

Este un program ce se desfășoară pe o perioadă de cinci ani, demarat în anul 2009, care facilitează cetățenilor accesul gratuit la informație, prin dezvoltarea unui sistem de biblioteci publice moderne. Prin cursurile de instruire și prin tehnologia furnizată – calculatoare, soft-uri aferente și echipamente periferice, Biblionet ajută bibliotecile să asigure servicii în comunitățile locale sub forma unui parteneriat între IREX, Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România

(ANBPR), autoritățile locale, naționale și bibliotecile din țară. Programul Biblionet este finanțat de fundația „Bill și Melinda Gates”, având o valoare totală de 26,9 milioane de dolari. Până în prezent, 961 de biblioteci publice au fost echipate cu peste 3500 computere cu acces public la Internet. În cadrul programului, s-a asigurat până acum formarea a aproximativ 1500 bibliotecari în domeniul tehnologiei informației. Bibliotecile care fac parte din programul BiblioNet sunt

dotate cu calculatoare, imprimante, scannere, videoproiectoare și rețele wi-fi. Ministrul Comunicațiilor și Societății Informaționale a semnat un protocol de colaborare cu Fundația IREX România cu scopul de a promova bibliotecile publice din cadrul programului Biblionet ca centre de resurse informaționale și de acces la e-Guvernare. Prin acest protocol, MCSI va folosi o rețea de acces la Internet existentă deja, astfel încât nu va trebui să investească suplimentar într-o rețea paralelă. Totodată, având în vedere că bibliotecile sunt instituții publice care oferă servicii gratuite pentru comunitate, se va diminua decalajul digital dintre mediul urban și cel rural.

În cursul anilor 2010-2011, 38 de biblioteci dâmbovițene au intrat în programul *Biblionet* – „Lumea în biblioteca mea”, un nou serviciu: calculatoare cu acces gratuit la Internet pentru public. Rețelele din interiorul bibliotecilor sunt wireless, astfel încât cititorii au posibilitatea de a-și conecta laptop-ul personal și accesa Internet-ul gratuit, pe lângă utilizarea echipamentelor și calculatoarelor care au sosit în biblioteci prin acest program. Astfel, bibliotecile au devenit spații primitoare unde oamenii se pot întâlni, informa și contribui la viața comunității. Printre beneficiarii acestui program se numără biblioteci din localități precum: Bezdead, Bilciurești, Brănești, Căndești, Ciocănești, Comișani, Cornățelu, Costești Vale, Dărmănești, Doicești, Dragodana, Dragomirești, Găești, Gura Foi, Gura Ocniței, Hulubești, I.L. Caragiale, Mănești, Moreni, Moroeni, Perșinari, Pietrari, Potlogi, Produlești, Pucheni, Pucioasa, Răciu, Răcari, Sălchioara, Titu, Uliești, Ulmi, Valea Mare, Văcărești, Văleni Dâmbovița, Voinești, Vulcana Pandele și bineînțeles Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița. Astfel toate bibliotecile mai sus menționate oferă servicii noi cetățenilor denumite generic *CIP* (*centre Internet pentru public*) - calculatoare cu acces gratuit la Internet, locațiile mai sus – amintite devenind puncte de reper pe harta Biblionet.

Biblionet presupune dotarea bibliotecilor publice cu calculatoare de ultimă generație conectate la Internet, astfel încât informația să fie accesibilă și rapidă tuturor. De asemenea, cei interesați beneficiază de ajutorul personalului bine instruit, formarea profesională a bibliotecarilor implicați în program fiind asigurată de formatori calificați din cadrul Bibliotecii Județene Dâmbovița.

Lansarea în județul nostru a programului s-a bucurat de prezența unor oaspeți de seamă, cum ar fi Paul Baran și Scot Andresen, directorii programului Biblionet în România, iar din partea Consiliului Județean Dâmbovița, secretarul Ivan Vasile Ivanoff. Beneficiind de o asemenea asistență, noile echipamente trebuiau testate, așa că s-a realizat o video-conferință la care au participat colegi bibliotecari din Craiova, respectiv Vâlcea. Aceștia le-au urat succes colegilor lor prin intermediul camerei web. Paul Baran, a declarat că acesta reprezintă viitorul, întrucât Internetul anulează distanțele dintre oameni, iar comunicarea se face mult mai rapid. De acum înainte, târgoviștenii au un loc unde pot accesa gratuit mai rapid decât pe alte căi informații de orice natură, chiar dacă nu au un calculator personal sau nu au timpul necesar lecturării unei cărți. Noile servicii de bibliotecă vor spori numărul de utilizatori, chiar dacă aici nu este la fel de amuzant ca la Internet Cafe...

Imagini inaugurare proiect în bibliotecile din județ:



Biblioteca Județeană
„I.H. Rădulescu” Dâmbovița



Biblioteca Județeană
„I.H. Rădulescu” Dâmbovița



Biblioteca „Ion Ghica” Racari



Biblioteca Comunală Cornățelu



Biblioteca Comunală Dragodana

Vlăduț Andreescu,
bibliotecar, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița

Povestire digitală

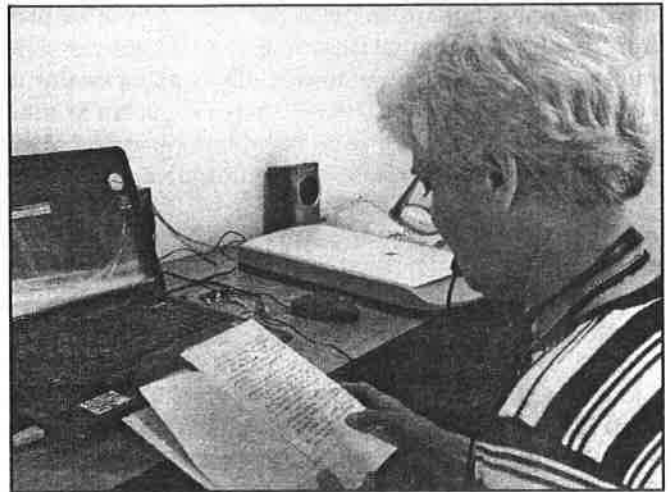
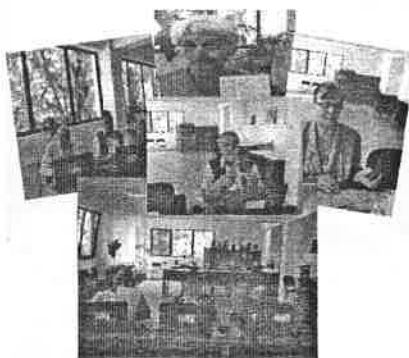
Servind intereselor de educație, cultură și formare gratuite ale comunității, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița desfășoară cursuri de inițiere în utilizarea și operarea pe calculator, cursuri ce constau în învățarea tehnoredactării unui document, folosirea poștei electronice, navigarea pe Internet și realizarea de povestiri digitale, pentru persoanele de vârstă a treia.



Povestirea digitală este o nouă modalitate de a introduce persoanele cu o foarte puțină experiență digitală în lumea tehnologică. Această metodă implică utilizarea unei aplicații simple de calculator - programul Windows Movie Maker, pentru a crea povești video maxim de 2 minute (250 de cuvinte), unice și personale. Metoda este folosită într-un program european pentru eliminarea excluziunii digitale. În luna aprilie, un grup de bibliotecari au participat, în cadrul unui proiect finanțat prin programul european de învățare continuă (Lifelong Learning Programme), la un curs de povestire digitală, găzduit de colegiul Goldsmith din Londra.

Povestirea digitală este o metodă care combină narațiunea cu imaginea, având scopul de a susține și a întări mesajul ei; o varianta modernă a povestirii clasice, valoarea adăugată fiind reprezentată de imagine, sunet, culoare, însă aspectul „digital” este mai puțin important în cadrul procesului, pentru că accentul este pus tot pe poveste și nu pe tehnologie.

Tehnologia și software-ul necesar pentru crearea unei povești digitale are costuri minime, este ușor de accesat, de învățat și de folosit. Toate aceste cerințe pentru partea de tehnologie au făcut ca povestirea digitală să fie privită ca una dintre metodele inedite



pentru: eliminarea excluziunii digitale, susținerea și evaluarea procesului de educație, și mai nou să fie oferită ca un serviciu de bibliotecă.

Rezultatele apărute au fost povești scurte, personale, poate stângace pe alocuri, dar bogate în experiență și emoționante, pe măsură ce persoanele de vârstă a treia învățau despre cum să creeze un mic scenariu, cum să adauge poze și mai ales cum să înregistreze voce pentru și peste filmul creat.

O reacție comună, aproape unanimă a fost faptul că oamenii s-au simțit apreciați.



Și, mai mult, sunt recunoscători că cineva și-a dedicat timpul să-i învețe „de-ale calculatoarelor” în ritmul și pe înțelesul lor.

Alături de cursurile de inițiere în calculatoare, cursul despre povestirea digitală dovedește că e-incluziunea se află și pe agenda bibliotecii dâmbovițene.

Se pare că într-o lume din ce în ce mai dinamică și mai rapidă, cu o mulțime de dispozitive și informație peste tot, există o nevoie tot mai clară de o "abordare umană" a tehnologiei pentru toți.

Doamnele și domnii cu vârste cuprinse între 55 și 73 de ani, au considerat cursul „educativ, interesant, interactiv, iar doamnele care au predat foarte, foarte înțelegătoare și răbdătoare”, iar domniile lor, participanții „au conștientizat, odată în plus, importanța I.T. în domeniul cunoașterii”.

Domnul A. îi sfătuiește pe doritori să participe la acest curs pentru că „este util și necesar pentru toți cei care doresc să mânguiască calculatorul, să acceseze internetul și să învețe principalele lui întrebări”.

Florina Rotaru, Ileana Faur
traineri Biblionet

DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR

ȘCOALA DE VARĂ – O ALTFEL DE VACANȚĂ

MOTTO

„Cel mai mare dar este să dai o parte din tine însuși”

R.W. Emerson



Prins într-o alergătură continuă și înecat de rutina zilnică a uită de lucrurile cu adevărat importante, uită cât te „costă” să faci bine și că nu te simți niciodată mai împlinit decât atunci când poți să ajuți pe cineva, total dezinteresat. Și când te gândești că de acțiunile tale poate depinde viitorul unui copil, realizezi că e atât de puțin efort pentru o cauză atât de frumoasă.

Pe fondul traversării unei perioade foarte grele, în care climatul familial s-a deteriorat sub presiunea crizei economice, a șomajului, a grijilor materiale, a pierderii încrederii în valori, tot mai mulți părinți nu-și mai rezervă timp pentru supravegherea, controlul, îndrumarea copiilor invocând: oboseala, indispoziția, greutatea serviciului etc.

Atunci, mai mult ca oricând, copiii aveau nevoie de un loc în care să poată socializa și să petreacă timpul liber într-o manieră creativă și educativă.

Așa mi-a venit ideea deschiderii unei școli de vară la Doicești pe timpul vacanței școlare. Acest lucru s-a întâmplat prima dată în anul 2009 și pentru că a fost un adevărat succes am continuat și în anul 2010. Cea mai mare bucurie a mea a fost când am descoperit tineri care gândeau la fel ca mine și care au venit alături de mine, de bibliotecă, devenind ulterior voluntarii bibliotecii. Tineri deschiși, responsabili, foarte implicați care au pus mult suflet în realizarea acestui proiect. Alături de noi au venit și cadre didactice, care, cu pasiune și pricepere, le-au împărtășit copiilor

din cunoștințele lor. Cu astfel de oameni nu ai cum să faci decât o echipă foarte tare.

Proiectul „Școala de vară – O altfel de vacanță” și-a propus ca prin activitățile sale să ajute activ la integrarea copiilor defavorizați în cadrul comunității; să dezvolte abilitățile de comunicare și spiritul de echipă, să stimuleze creativitatea, să descopere și să cultive aptitudinile artistice, să ajute în dobândirea unui stil de viață sănătos.

Acest proiect s-a derulat în sala Căminului Cultural care a fost amenajată pe centre tematice:



literatură, matematică, artă, care la rândul ei a cuprins un mini cinematograf, atelier de pictură, ring de dans. Voluntarii bibliotecii, în funcție de abilitățile fiecărui au lucrat cu copiii pe diferite centre asistați și îndrumați de cadrele didactice prezente. La finalul fiecărei zile copiii au primit mici suveniruri pentru activitatea depusă. Lucrările cele mai bune au fost expuse la gazetele ce aparțineau fiecărui centru tematic.

Astfel au fost realizate machete, fișe tematice, obiecte de artă decorativă, desene, etc. Au fost organizate spectacole ad-hoc în care copiii și-au arătat creativitatea, au fost inițiați în arta dansului și a muzicii de către voluntari care aveau astfel de aptitudini. Cursurile acestei școli s-au încheiat într-un mod festiv. Copiii au pregătit un spectacol cu multe surprize, ajutați fiind de voluntari și cadre didactice. Am

lucrat și ne-am bucurat împreună de rezultatele muncii noastre. Voluntarii au fost răsplătiți cu o excursie de trei zile în munții Leaota și bineînțeles o diplomă.

Consider ca acest proiect a fost un adevărat succes după impactul pe care l-a avut asupra comunității, astfel ca după încheierea acestor cursuri foarte mulți tineri și-au exprimat dorința de a participa ca voluntari la astfel de proiecte. Cetățenia activă este nu un deziderat ci un lucru asumat de tinerii din Doicești.

Personal cred că dacă ajutăm acești copii să înțeleagă ce e binele, adevărul, frumosul, să se întristeze pentru o floare ruptă sau pentru o aripă frântă, să înțeleagă că sănătatea înseamnă îngrijirea organismului și ferirea de boli, că seara nu trebuie să uite să împreuneze mâinile și să spună rugăciunea „Tatăl Nostru”, să vibreze la frumusețile țării, să fie străbătut de sentimente de mândrie și dragoste față de locurile natale, putem spune că am contribuit și noi alături de alți factori la formarea lor ca tineri cu care comunitatea să se poată mândri.

Din toată această experiență am învățat că ingredientele principale în acțiunile sociale nu sunt banii,



nici numărul de oameni implicați, ci pasiunea, dăruirea cu care lucrează cei ce vor să-și dea din timpul, abilitățile, cunoștințele lor în beneficiul altora.

Gabriela Cristea,
bibliotecar, Biblioteca Comunală
Doicești

„A FACE SAU A NU FACE” - ceva pentru comunitate

Parafrazându-l pe marele Shakespeare în realitatea noastră contemporană, m-a frapat ideea „Biblionetului”, m-am îngrijorat atunci când întrebările au năvălit peste mine și m-am liniștit, am prins aripi, când doamna directoare, metodistul și trainerul din fața mea și a colegelor mele ne-au spus: „Veți reuși pentru că eu cred în voi și în ceea ce ați dobândit la Cursul de perfecționare și pentru ce veți dobândi în viitor”.

Voi fi mai explicită: în clipa când am aflat despre acest proiect, despre ceea ce oferă comunității, noi „bibliotecarii - deschizători de drumuri spre lumea minunată a cărții”, avem ocazia să ne transformăm și în „punți spre lumea cea mare care ne înconjoară”, am considerat că acest program Biblionet aduce lumea în biblioteca mea.

Familia Gates, IREX-ul, Fundația EOS, Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național, Biblioteca Județeană Dâmbovița, Primăria și Consiliul Local Ulmi au mijlocit contactul comunității noastre cu lumea toată.

Întrebările îmi veneau în minte fără să vreau. Dilema mea a fost pentru o bună perioadă de timp: îmi voi pierde statutul meu de bibliotecar și mă voi transforma într-un intermediar între comunitatea din care fac parte și lumea mare a trecutului, prezentului și viitorului.



M-am întrebat: oare va muri biblioteca? Și tot eu mi-am răspuns: NU pentru că eu - bibliotecarul trebuie să delimitez hotarele celor doi termeni BIBLIOTECĂ și BIBLIONET și tot eu, bibliotecarul trebuie să stabilesc relații de colaborare, ajutor și complementariat între cei doi. Ceea ce biblioteca mea rurală nu are în fondul de documente pe care-l deține, voi încerca să găsec un ajutorul acestui nou serviciu, numit Biblionet.

Acest proiect m-a motivat, am devenit entuziastă pentru că am depășit ideea, persistentă încă la unii, că biblioteca este locul „unde nu se întâmplă nimic” și deci nu e necesară... iar acum, sunt foarte mândră de includerea comunei în acest proiect. Cu Biblionetul am reușit să oferim gratuit ceva ce costă și mai ales să aducem în bibliotecă categorii diferite de utilizatori care se pot întâlni, informa și contribui la viața comunității. Este important că acest proiect satisface necesitățile informaționale ale unei comunități, cea rurală, defavorizată, oferind servicii noi alături de împrumutul de cărți... ceea ce ne va oferi și nouă, bibliotecarilor comunală, un alt prestigiu.

Includerea bibliotecii la care lucrez de mulți ani în programul Biblionet, mi-a dat un sentiment de împlinire și de entuziasm, am fost mândră că fac parte din această comunitate a bibliotecarilor, pe care am simțit-o unită. Cursurile la care am participat, în componenta lor de IT, au fost ajustate la nevoile bibliotecarilor, cu crearea unor situații de caz, interactive, oferindu-ne astfel o oportunitate de formare și dezvoltare profesională, la un standard de muncă modern.

Am făcut publicitate și am dorit să se știe în comună că datorită acestui program, care ne-a oferit odată cu calculatoarele și alte echipamente: printer, scanner, webcam, microfoane, eu, bibliotecara, alături de autorități, stimulam creșterea locală, deoarece facem disponibile beneficiile economice și sociale ale accesului la Internet.

Letiția-Ileana Guță,
bibliotecar, Biblioteca Comunală Ulmi

BIBLIOTECA TÂRGOVIȘTEI - OGLINDĂ A COMUNITĂȚII ÎNTREGULUI JUDEȚ

Drumurile vieții mele trec în ultima vreme, mai mult ca odinioară, prin municipiul Târgoviște și instituțiile sale culturale, printre care în mod predilect, biblioteca județeană, ce poartă numele ilustrului scriitor și savant al secolului al XIX-lea, Ion Heliade Rădulescu, cel ce a descins cu brio în cultura română plecând de aici.

Categoric, că vizitele în biblioteci ar figura pe primul loc într-un

eventual top al preferințelor mele, ceea ce m-ar îndreptăți să alcătuiesc chiar un fel de jurnal cu asemenea obiect, dar aș fi la concurență cu mulți alții și în mod sigur se găsesc destui ce se situează înaintea mea. Așa că nu un astfel de memorial al timpurilor trecute mă animă când scriu rândurile de față, ci actualitatea fenomenului pe meleagurile vechii cetăți de scaun a Țării Românești!

Profit de ocazie, să analizez din

câteva perspective fenomenul actual de lectură a cărții, pentru că opinia mea contravine aparențelor, care aparențe (nu comit o tautologie!) constituie un fel de realitate iluzorie, falsă, a lecturii de carte! Se spune „cu convingere” că astăzi nu se mai citește cartea, așa cum se obișnuia în trecutul apropiat, deși mulți dintre oamenii de azi, existau și pe atunci, dar se preocupau cu pasiune de lectură! Se spune, dar nu se și confirmă!



Eu susțin în schimb, că lectura de carte s-a amplificat și diversificat prin... specializare! Și îmi voi susține afirmația cu dovezi, cu probe statistice!

Dar să plecăm de la trecutul adesea invocat! Deunăzi ne străduiam cu toții să decriptăm fenomenologia întâmplărilor zilei, cu tot cu personaje ale ei, lecturând și interpretând spusele cutărui personaj din cărțile scriitorilor care își câștigaseră dreptul de a fi îngăduiți de cenzură, grație valorii artistice ridicate a scrierilor lor, între care se aflau în prim-plan marii rivali Marin Preda și Eugen Barbu, dar și Augustin Buzura, Nicolae Breban, Mihai Sin, Eugen Uricariu și chiar Dumitru Popescu („Dumnezeu”), plus alți câțiva de interes local. Altfel nu aveam cum să aflăm ce se petrecea lângă noi, ori chiar cu noi înșine, oamenii de rând care eram carnea de tun, dar și furnizoarea de specialiști în mânăirea tunului! La asemenea cerere pe piața produsului „carte” apăsarea normală și editarea în tiraje cu adevărat de masă, la nivelul inimaginabil azi, de 50.000-150.000 de exemplare! Ce vremuri, s-ar putea exclama și chiar se exclamă azi, cu nostalgie! În cazul acesta, nostalgia este un sentiment care aparține trecutului și se adaugă la zestrea sentimentală a nostalgicilor, care uită în primul rând, adevărul elementar că timpul nu se întoarce niciodată, continuă să curgă numai înainte!

Adevărul de azi este că mijloacele de informare în masă s-au înmulțit după căderea „Cortinei de fier” și în partea estică a Europei, unde ne aflăm noi, românii, televiziunea ajungând să comunice pe sute de canale, plus că între timp au apărut altele posibilități de „lectură” cu totul noi, precum INTERNET-ul cu toate accesoriile lui, precum Google-ul, Facebook-ul și celelalte. Adunând pe frecventatorii tuturor acestor mijloace de comunicare în masă, statistica, această știință infailibilă, ne dovedește că numărul lectorilor de informație ca și conținut al eventualelor cărți, este incomparabil mai mare, a ajuns deja uriaș! Dacă mai adaug - și trebuie să adaug - că găsești nenumărate cărți implementate pe „net”, fără a te mai deplasa la o bibliotecă, realitatea este deja copleșitoare pentru amatorul de evaluări ale numărului cititorilor de carte! Am ajuns în acest mod descriptiv la adevărul actual al specializării cititorului de carte, pentru tot mai multele și mai înguste domenii ale cunoașterii umane în continuă extindere! Așadar, la ora de față nenumărații cititori sunt tot mai divizați pe specialități din ce în ce mai numeroase, pe măsură ce numărul total al lor crește ireversibil! Repet, ca o concluzie, că noi, cei din estul Europei devoram odinioară cărțile de beletristică, nu

neapărat ca divertisment ori sete de cultură, cât ca o compensație a lipsei mijloacelor publice de informare!

Dar ce legături pot avea realitățile de mai sus cu Biblioteca Târgoviștei și cititorii ei?! Există o legătură, chiar indestructibilă, deoarece respectiva entitate culturală este parte intrinsecă a sistemului de azi al cunoașterii, al „setei de lectură”! Am constatat cu propriile-mi posibilități adaptarea respectivei unități culturale la necesitățile zilei, ba am fost și sunt printre beneficiarii privilegiați, dacă privilegiat înseamnă să accesezi Internet-ul bibliotecii fără să plătești energia electrică consumată ori abonamentul. Bunăoară - Serviciul „Biblionet” cu calculatoarele pentru uz curent și programe specializate pe categorii de utilizatori, ca o noutate de adaptare la pretențiile epocii.

Centrul de informare europeană „EuropeDirect”, activ din anul 2009, își confirmă așteptările, deoarece între timp, numeroși elevi de liceu și studenți au „vizitat” Uniunea Europeană pe „net”, ba chiar și-au găsit și job-uri corespunzătoare după absolvire, ori în perioada vacanțelor.

Pentru categoria vechilor cititori fideli, actualmente pensionari, se derulează, începând din anul curent cursuri de inițiere în utilizarea p.c.-urilor, adică instruirea lor în manipularea calculatoarelor. În acest mod, biblioteca și-a lărgit aria de acțiune, întrucât însușirea regulilor de folosire a calculatoarelor le-a înlesnit utilizatorilor, nu numai să lectureze cărți din „depozitele” net-ului, dar să și comunice cu persoane din alte țări, precum sunt fiii ori fiicele plecate la muncă în străinătate.

Concomitent, biblioteca județeană și în același timp, toate bibliotecile din subordine au continuat să achiziționeze cărți pentru uzul amatorilor clasici de lectură, nu în cantitatea și calitatea necesare, dar cât de cât, dacă avem în vedere precaritatea subvențiilor naționale în cultură. Dacă în prezent, instituția deține circa 365.000 de unități de bibliotecă, o parte de aproximativ 15.000 dintre acestea au fost achiziționate în ultimii 3 ani.

În plus, în vara anului curent s-a realizat extinderea pe două nivele a ansamblului arhitectural al instituției, spre a răspunde tot mai eficient necesităților crescânde ale utilizării ei, prin instalarea în acele spații a „Secției împrumut”, cea mai solicitată. Dar în acest mod s-a eliberat alt spațiu, care a permis crearea la parterul imobilului a „Sălii de Conferințe”. Iar dacă Secția împrumut funcționează de acum încolo în condiții optime, „Sala de conferințe” a devenit obiectul mândriei personalului și utilizatorilor din afară! De ce? Pentru că doar așa și-au găsit spațiul optim cele aproximativ 200 de acțiuni de animație culturală, câte găzduiește anual aceasta, cea mai mare bibliotecă a Târgoviștei!

Am spus că mă voi referi la prezent, iar rigoarea și seriozitatea condiției de scriitor obiectiv mă obligă să amintesc că realizările amintite se datoresc în bună parte doamnei directoare Carmen Vădan, care a înlocuit prelegerile la catedră cu managementul cărții în cadrul bibliotecii, a înlocuit deci un profil de lectură cu un altul, mai cuprinzător și chiar mai fructuos, dovedind cu prisosință pasiune și succese în munca sa cartea și personalul deservent.

Simpozionul național „Drumurile lui Mihai Viteazul spre Alba-Iulia” (13-15 iunie 2011)

Inclusă în programul de activități culturale al Bibliotecii Județene „I.H. Rădulescu” Dâmbovița, omagierea împlinirii a 410 ani de la prima unire politică a Țărilor Române, realizată sub domnitorul Mihai Viteazul, a cunoscut o amploare deosebită anul acesta grație parteneriatului încheiat de instituție cu Fundația culturală „Traian Tr. Ceptoiu”.

Pentru a ridica nivelul științific al manifestării (fără însă a exclude partea artistică) activitatea a fost gândită sub forma unui simpozion complex, cu caracter național și durată de trei zile, ale cărui lucrări urmau a se desfășura atât la sediul fundației „Traian Tr. Ceptoiu”, de la Cerașu, județul Prahova, cât și la sediul central al Bibliotecii Județene „I.H. Rădulescu” Dâmbovița, în program fiind inclusă și vizitarea unor locuri cu rezonanță istorică, legate de domnia lui Mihai Viteazul: Mănăstirea Dealu și Curtea Domnească din Târgoviște și pasul Tabla Buții din județul Prahova.

Simpozionul a debutat luni, 13 iunie 2011, la căminul cultural din Cerașu, în prezența oficialităților județene și comunale, cu un scurt program artistic. În deschiderea programului moderat de Cornel Mărculescu, directorul filialei Dâmbovița a fundației culturale „Traian Tr. Ceptoiu”, eleva Ionela Duca, a interpretat în premieră un cântec dedicat voievodului Mihai Viteazul, textul și muzica acestuia fiind compuse de domnul Traian Tr. Ceptoiu.

Simpozionul a continuat cu vernisarea expoziției comemorative: „Mihai Viteazul în lucrări grafice și istorice de epocă”, urmat de inaugurarea Muzeului de Etnografie al Cerașului și vizita la Grupul Școlar Cerașu. În cea de a doua parte a zilei au fost deschise lucrările



comunicărilor științifice a continuat la sediul central al bibliotecii județene, în cea mai nouă sală a instituției. Lucrările s-au bucurat de participarea cadrelor didactice al Universității „Valahia” din Târgoviște și a altor personalități culturale locale, printre cei care au luat cuvântul numărându-se: Î.P.S. dr. Nifon Mihăiță (Arhiepiscopul Târgoviștei), Traian Tr. Ceptoiu (președintele Fundației Culturale „Traian Tr. Ceptoiu”), Carmen Vădan (directorul Bibliotecii Județene Dâmbovița), lect. dr. Iulian Oncescu, dr. Alexandru Ștefănescu, dr. Cezar Stanciu și profesorii Toma Sorina (director al Școlii „Dora Dalles” din Bucșani), Ion Vărăceanu, Romulus Alexandru, Viorel Guță și Marius Guță.

Simpozionul național „Drumurile lui Mihai Viteazul spre Alba-Iulia” s-a încheiat în ziua de 15 iunie 2011, printr-un pelerinaj pe drumul străbătut de Mihai Viteazul de la Cerașu pe vechiul drum roman, peste muntele Vârful lui Crai, prin pasul Tabla Buții, în Ardeal, până în localitatea Vama Buzăului, unde au fost campate oștile domnitorului, vizitându-se în același timp și cimitirul Eroilor Militari din Tabla Buții.

Nu în ultimul rând, simpozionul național „Drumurile lui Mihai Viteazul spre Alba-Iulia”, desfășurat în perioada 13-15 iunie 2011 la Cerașu și Târgoviște, s-a dorit a fi o manifestare științifică ce a adus un plus de lumină asupra problemelor de ordin istoric, social, politic, cultural și religios care au condus la importante evenimente declanșate de acțiunile lui Mihai Viteazul, a urmărilor evenimentelor, dar și un răspuns dat tuturor acelor care, denigrând cu bună știință imaginea lui Mihai Viteazul, atentează în mod direct la demnitatea noastră națională, prin încercarea de falsificare a unor adevăruri istorice.



simpozionului. În cadrul secțiunii interdisciplinare, moderată de profesorii Gelcu Maksutovici și Constantin Cheramidoglu, au prezentat comunicări științifice pe tema anunțată o serie de profesori și specialiști de nivel național: Lidia Brâncănu, Virgiliu Z. Teodorescu, Corina Bărăgan Sporea, Felicia Țucă, Cornel Țucă, Dan Ovidiu Pintilie, Panaite I. Panaite, Adriana Grigorescu, Raluca Ileana Andreescu, Cornelia Ghinea, Gelcu Maksutovici, Crina Bocșan Decusară, Gheorghe Calcan, Mihai Rachieru, Domnița Rațiu, Nebel Viorica, Constantin Cheramidoglu, Polin Zorilă și Cornel Mărculescu.

În cea de a doua zi a simpozionului, participanții au mers în pelerinaj la Mănăstirea Dealu - locul de veci al țigevii apărătorului creștinismului, Mihai Viteazul - și au vizitat Curtea Domnească din Târgoviște. Prezentarea

dr. Alexandru Ștefănescu,
șef serviciu, Bibliotecă Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița
prof. Cornel Mărculescu

PATRIMONIU

Despre **GABRIEL MIHĂESCU**

În anul 2010 am sărbătorit a 75-a aniversare a profesorului de istorie Gabriel S. Mihăescu.

Fiu al Ecaterinei și al lui Stelian Mihăescu, Gabriel Mihăescu s-a născut pe 4 august 1935. După efectuarea școlii primare și apoi a liceului „N. Bălcescu” (azi „Ienăchiță Văcărescu”) a urmat cursurile Facultății de Istorie a Universității din București (între anii 1953-1958), după absolvire fiind declarat diplomat universitar în specialitatea Istorie Universală Veche și Arheologie.

A fost repartizat la Institutul de Arheologie (unde a fost numit Președintele Academiei), dar sub pretextul apartenenței la clasa funcționarilor, iar nu la clasa muncitoare nu a fost primit.

S-a întors pe meleagurile natale, predând la o serie de școli generale și licee din Târgoviște, precum și la Arhivele Statului – Filiala Târgoviște și Muzeul Județean Dâmbovița. Din anul 1992 a ocupat postul de lector universitar la Universitatea „Valahia” din Târgoviște și a funcționat ca profesor expert la Casa Corpului Didactic a Județului Dâmbovița, îndeplinind sarcini de perfecționare a profesorilor din învățământul preuniversitar.

Activitatea sa științifică s-a axat pe aprofundarea unor teme de istorie națională și istoria culturii românești vechi și medievale, cu precădere asupra orașului natal Târgoviște și a județului Dâmbovița.

Este autor și coautor a peste 70 de articole științifice publicate în volume cuprinzând actele congreselor internaționale la care a participat cu comunicări.

De asemenea, a participat cu comunicări la numeroase sesiuni științifice naționale, organizate anual de muzeele țării, precum și la sesiunile anuale naționale de rapoarte arheologice, care au văzut lumina tiparului în volume editate de Ministerul Culturii și de muzeele organizatoare.

An de an a publicat articole de istorie veche și medievală, de istorie și istoria culturii în „Revista Muzeelor”, „Buletinul Monumentelor Istorice”, Anuarul „Valahica” Târgoviște al Muzeului Județean Târgoviște, al cărui inițiator în 1968 și editor între anii 1969-1973, apoi secretar de redacție, a fost.

Este coautor al volumelor:

- ✗ „Tezaurul monetar de la Căprioru – contribuții la studiul cronologiei și circulației tetradrahmelor Macedonia Prima și ale Insulei Thasos”, ediții în limbile română și germană, Târgoviște, 1969;
- ✗ „Curtea Domnească din Târgoviște”, București: Editura Sport-Turism, 1969;
- ✗ „Târgoviște – ghid de oraș”, București: Editura Sport-Turism, 1982;
- ✗ „Dâmbovița – ghid turistic”, București: Editura Sport-Turism, 1973;
- ✗ „Pucioasa – Vulcana Băi”, București: Editura Sport-Turism, 1981;
- ✗ „Titu – Potlogi”, EST București, 1983;

Coautor al lucrărilor monografice:

- ✗ Dâmbovița – monografie, București: Editura Sport-

Turism, 1980;

- ✗ Târgoviște – file de monografie, Târgoviște, 1977;

A colaborat la redactarea volumelor:

- ✗ Dicționar istoric al Județului Dâmbovița, Târgoviște, 1985;
- ✗ Liceul „Ienăchiță Văcărescu” la 100 de ani de existență, Târgoviște, 1980, etc.

Lista selectată de lucrări reprezintă o importantă zestre de realizări științifice, rod al cercetărilor arheologice pe care le-a întreprins în cadrul unor șantiere naționale sau locale, de arhivă și bibliografii întreprinse.

Ca director al Muzeului Județean Dâmbovița (între anii 1963-1973) a militat pentru cercetarea, colectarea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural național de pe raza Județului Dâmbovița, colaborând la organizarea secțiilor muzeale: Muzeului Tiparului și al Cărții Vechi Românești, Muzeul Scriitorilor Târgovișteni, Casa-Atelier Gheorghe Petrașcu, Casa Atelier Gabriel Popescu, Curtea Domnească din Târgoviște, Muzeul de Istorie din Târgoviște, Muzeul orășenesc de istorie Moreni, precum și la realizarea a numeroase expoziții tematice.

De asemenea, și-a legat numele, începând din 1963, de restaurarea și valorificarea unor monumente de arhitectură din Târgoviște și Județul Dâmbovița.

A fost consultant științific la filme documentare turnate de studioul cinematografic „Al. Sahia”: „București despre Târgoviște și Județul Dâmbovița”.

Prin articole de presă și dezbateri la mese rotunde a militat pentru salvarea și protecția monumentelor istorice și pentru valorificarea lor culturală.

A fost un animator neobosit și un sprijinitor al activității extrașcolare desfășurată de elevii liceelor din Târgoviște, atrași de cercurile muzeale de arheologie și de istorie, pentru care a organizat cercetarea, documentarea prin excursii și valorificarea referatelor întocmite de aceștia, prin publicarea lor.

S-a numărat printre membrii Societății Române de Bibliofilie, ai Societății „I. H. Rădulescu”, al Societății de protecție a momentelor istorice: „Târgoviștea”.

De asemenea, a fost membru activ al Societății de Științe Istorice din România (îndeplinind câțiva ani funcția de vicepreședinte al Filialei Târgoviște), precum și al Societății de Studii Clasice din România.

Activitatea sa științifică bogată și valoroasă îl face cunoscut în lumea cercetătorilor și muzeografilor arheologi din țară.

Informațiile utile despre Târgoviște și Județul Dâmbovița îl consacră ca fiind un istoric de seamă, lucrările sale de referință fiind citate deseori pentru ineditul informațiilor științifice.

Cristina Mihăescu, bibliotecar,
Biblioteca Județeană „I. H. Rădulescu” Dâmbovița.



Nae Ionescu este în 2010 subiectul unei duble aniversări, împlinindu-se 120 de ani de la naștere și 70 de ani de la trecerea sa în neființă.

Filozoful, logicianul, jurnalistul, și nu în ultimul rând pedagogul român Nicolae C. Ionescu (16 iunie 1890, Brăila - 15 martie 1940, București), a rămas în memoria culturală a generației sale sub numele aulic și impersonal de *Profesorul* iar a generațiilor succedanee sub numele de Nae Ionescu. Biografia lui e pe măsura mitului creat în jurul personalității: exmatriculat din liceu pentru convingeri republicane, plecat în Germania pentru a-și susține teza de doctorat, este surprins aici de primul război mondial, închis în lagărul de prizonieri de la Celle-Schloss, Hanovra, și eliberat în august 1917; își susține doctoratul la Universitatea din München, cu teza: *Die Logistik als Versuch einer neuen Begründung der Mathematik*; revine în țară și este numit director la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu (Târgoviște), apoi asistent la catedra de *Logică și Teoria cunoașterii* a lui Constantin Rădulescu-Motru. Colaborează la *Studii filosofice*, la *Noua Revistă Română* și la *Ideea europeană*, pentru ca din mai 1926 să conducă ziarul *Cuvântul*, unde adună în jurul său viitoarele nume mari ale generației, Mircea Eliade, Mircea Vulcănescu, Mihail Sebastian, Emil Cioran, George Murru, Constantin Noica, etc. Primul pas spre sfera politicului îl face în 1930, când candidează la Brăila din partea Uniunii Naționale pentru Camera Deputaților și este ales. Orientarea de dreapta, simpatia, apoi aderența explicită la Mișcarea Legionară ilustrate de publicistica și de intervențiile sale publice din anii treizeci, au un dublu efect: pe de o parte, orientarea întregii generații de discipoli – care, structural, manifestaseră deja acest tropism – în această direcție, iar pe de altă parte considerarea lui de către Puterile schimbătoare ale vremii ca *factor politic activ* și responsabil pentru evenimentele ce vor avea loc. Astfel, la 2 ianuarie 1934 - ca urmare a asasinării lui I. G. Duca, Nae Ionescu este arestat chiar la Sinaia, iar *Cuvântul* este suspendat, pentru a fi eliberat la 7 februarie și arestat din nou în aceeași zi încă o lună de zile. În același an, *Cuvântul* este interzis, iar Nae Ionescu este din nou arestat împreună cu alți șefi legionari, în lagărul de la Miercurea Ciuc (unde, impenitent, va ține câteva conferințe despre legionari, consemnate și tipărite de Ștefan Palaghiță¹), concomitent cu destituirea lui din Universitate. Va reveni în același lagăr la începutul anului 1939. Moare la 15 Martie 1940, în timp ce se afla cu domiciliu obligatoriu la locuința din Băneasa. Planează asupra acestei morți suspiciunea de otrăvire ordonată de camarila regală.

Suntem așadar în fața unei personalități copleșitoare, cu preocupări din cele mai variate domenii ale spiritului (filozofie, teologie, logică, matematică, grafologie, filozofie politică, critică literară, istorie, ideologie etc.), ale vieții culturale, sociale, spirituale și politice, prezentă deopotrivă la catedră, în marile săli de conferințe, în închisoare, în presă, la amvon, în preajma cămășilor verzi, în lumea mondenă, în umbra palatului regal... Un

Nae Ionescu - Maestrul

adevărat homo universalis, în sensul renescentist al cuvântului. Dar, în primul rând, o personalitate carismatică exercitând asupra epocii sale un impact spiritual uriaș.

Vom reține însă doar trei dimensiuni fundamentale ale acestui personaj atât de controversat: Nae Ionescu publicistul, filozoful (și implicit ideologul), și Nae Ionescu omul politic (în sensul foarte larg și oarecum indirect al termenului).

Publicistului Nae Ionescu îi datorăm mai mult de 2000 de articole, prezentând aceeași varietate de probleme menționate mai sus. De menționat că cele mai reprezentative articole vor apărea în volumul *Roza vânturilor* (1926-1933), cules și îngrijit de Mircea Eliade și prefațat de autor, la Editura „Cultura Națională”, unică apariție editorială antumă. El continuă strălucit linia unor Eliade Rădulescu, Hasdeu, Eminescu și Iorga, acesta din urmă, care-l antipatiza profund considerându-l totuși „cel mai mare ziarist al nostru și apostol al neamului”. E creatorul unei adevărate școli de jurnalistică, de o factură și un stil inconfundabile și nici azi egalate, școală la care s-au remarcat un Eliade, Cioran, Constantin Noica, Petre Pandrea, criterioniștii Petru Comarnescu, Mircea Vulcănescu, Ionel Jianu, Mihail Sebastian, H.H.Stahl, Paul Șterian, Mihail Polihroniade, Alexandru Cristian Tell, Ion I. Cantacuzino, Haig Acterian, Dan Botta și atâția alții. Din marile publicații ale vremii, în afară de *Cuvântul* și *Logos* (1928), pe care le-a condus, menționăm *Noua Revista Română*, a maestrului său, profesorul Constantin Rădulescu Motru, *Ideea Europeană*, *Gândirea*, *Dimineța*, *Dreptatea*, *Predania* (Revistă de critică teologică), *Studii filosofice*, *Revista de filosofie*, *Gândirea*, *Societatea de mâine*, *Vestitorii*, *Vremea*, *Buna Vestire*. Dacă e adevărată vorba lui Nietzsche, care spunea că omul trebuie să dea un stil caracterului său, Nae Ionescu o confirmă și prin publicistica sa originală, substanțială ca volum dar și la nivelul fiecărui articol, caracterizată printr-o logică și o rigoare impecabile, prin ironie, sarcasm uneori, concizie și simplitate. „El a ridicat, spune Dan Ciachir, cotidianul la nivelul filosofic”.

Referitor la dimensiunea filosofică, afirmația lui Vasile Băncilă că Nae Ionescu „a fost cel mai viu învățător filosofic de după război în țara noastră”, confirmă geniul socratic al acestuia, subliniat nu o dată de nenumărați contemporani, discipoli sau nu. Realist și mistic în același timp, antioccidental, antiliberal și autohtonist, tradiționalist în convingeri și substanță, dar modern în stil, numele lui rămâne legat de „trăirism”², termen folosit și astăzi pentru a defini în primul rând o metodă epistemologică originală și autohtonă, o „soluție răsăriteană la rețetele filosofice occidentale, mai ales la pozitivismul și dialectica pe care le-a combătut cu obstinație în toate cursurile sale. Căci trebuie spus, Profesorul nu și-a publicat antum nicio lucrare consistentă după cursurile universitare (*Istoria logice* (1941), *Metafizica*, I, 1942, *Logica*, 1943 și *Metafizica*, II, 1944, vor fi stenografiate, redactate și publicate de discipolii săi, la inițiativa „Comitetului pentru tipărirea operei lui Nae Ionescu”, coordonat de Octav Onicescu)³.

Cursurile de la Universitate, dar și la Criterion, au fost reținute de contemporani ca adevărate spectacole (nu o dată suspectate de regizare deliberată).

Dar tradiției filosofice occidentale, care evitase de-a lungul secolelor aproape orice imixtiune teologică sau mistică, Nae Ionescu îi opune o metodă nouă și personală, care convoacă epistemologic mântuirea și realismul cunoașterii, păcatul și trăirea imediată a faptului de cunoaștere, iubirea și abordarea metafizică a realului pentru construirea echilibrului interior. Trebuie însă remarcat că, după întoarcerea din Germania, Nae Ionescu nu se va amesteca, în mod direct, în politică timp de aproape un deceniu. Antiliberal prin structură, relațiile lui cu Brătienii nu vor fi niciodată prea cordiale, iar simpatia pentru țărăniști va fi minată de dezacordul cu ideile lui Madgearu. Anul 1928 este anul efectiv al implicării lui în mișcările de idei politice: este anul când devine proprietarul și directorul *Cuvântului*, muriseră Ferdinand și Ionel I. C. Brătianu, Carol era plecat, iar țara era sub regență. Carlist prin structură și convingeri, apropiat de țărăniști prin premise ideologice, va milita activ pentru Restaurație, dar odată îndepărtat de camarilă va deveni un adversar redutabil al lui Carol al II-lea și al regimului său, iar față de Maniu va păstra o distanță cel puțin critică. Tot în seria de apropieri și luări de distanță până la aversiune față de anumite grupări politice contemporane, putem menționa că, în ciuda ortodoxismului său asumat și fervent, va intra într-un conflict fără menajamente cu patriarhul Miron Cristea, căruia îi „dedică” numeroase articole de presă, și care, la rândul său, îl „demonizează” zugrăvind-l în scena infernului din biserica Patriarhiei sub chipul unui diavol!...

Dar sub aspectul cultivării unei atitudini politice constante, substanțiale, dublate de principii și de o ideologie pe măsură, vom remarca mai întâi atitudinea critică a filosofului la adresa democrației.

Nae Ionescu nu va manifesta niciodată naivitatea intempestivă a lui Nichifor Crainic care credea că democrația e răul absolut, că e depășită la nivel european și că singura soluție ar fi întoarcerea la un trecut utopic, atemporal și etern. Mircea Eliade a remarcat cu finețe această diferență dintre cei doi „antidemocrați”: „Atunci când își pune problema neamului românesc, el știe că acest neam nu există prin legi și tratate, ci prin sinceritatea lui față de propriul său destin și prin capacitatea sa de rodire. Nu poți opri un neam din drumul firesc al istoriei sale: poți, cel mult, întârzia etapele de creștere, și această întârziere se plătește întotdeauna.”⁴

O a doua, insistentă, acuzație care i se aduce este aceea că a mers până acolo cu cele două „obsesii” - naționalismul și ortodoxia - încât le-a suprapus, le-a adus într-o relație de identitate ontologică. Articolele din seria „A fi bun român” publicate în *Cuvântul*⁵ au provocat dispute și luări de poziție ale căror ecouri încă nu s-au stins. În fond, nici această idee nu era nouă, suprapunerea celor două dimensiuni ontologice este caracteristică întregii perioade dintre cele două războaie mondiale, o regăsim inclusiv la Crainic și Vulcănescu, dar mai ales la Blaga.



Încercând să circumstanțializeze această poziție, pentru a o putea explica și nuanța, Lucian Boia observa că fenomenul a apărut mai ales datorită prezenței din ce în ce mai consistente a minorităților în spațiul românesc la epoca respectivă: „raportarea mai mult sau mai puțin conflictuală la „ceilalți” (maghiari, germani, evrei, ucraineni...) a avut darul de a întreține sentimentul bine marcat al specificității românești, mergând, în formele extreme de manifestare, până la idealul utopic al unui organism național purificat, omogen sub raport etnic, cultural și religios”. Deplasarea factorului religios spre ideologic și politic va crea situații care ar putea fi paradoxale dacă nu ar fi atât de grave, din care unul „privește aparenta limitare a ortodoxiei la spațiul românesc! Dar creștinismul ortodox caracterizează ansamblul răsăritean al Europei, din Grecia până în Rusia. Nu este o religie națională, ci transnațională, ca orice religie. Mai mult chiar, ideea ortodoxă a reprezentat, timp de două veacuri, principalul argument propagandistic al Rusiei în politica sa expansionistă spre Constantinopol și, evident, peste spațiul românesc. [...] Faptul că românii sunt în majoritate ortodocși se află în afara oricărui dubiu, după cum nimic nu este

mai firesc decât să se simtă atașați de religia lor. Problema nu privește însă religia, ci deformarea sensului religiei prin transferul ei în ideologie”. Concluzia, dar mai ales consecințele realizării (contrafactice) ale unui asemenea proiect politic, onest și asumat, este la fel de gravă: „Naționaliștii perioadei interbelice erau, desigur, sinceri în demersul lor. Ei voiau o Românie independentă, clădită pe valori autohtone. Care erau însă acele valori autohtone? Puteau ele să ofere un model politic complet și viabil? Tradiția țărănească și morala religioasă ar fi fost de-ajuns? Proiectul se înfățișa cețos și utopic. Singurul rezultat practic ar fi fost ruperea de modelul occidental și „revenirea” în spațiul răsăritean, dominat de o singură mare putere, de Rusia. Atmosfera interbelică nu poate fi redusă, evident, la tentația exclusivă a autohtonismului. Între „ideea europeană”, ea însăși compatibilă cu variantele moderate de naționalism românesc, și exclusivismul naționalist, tabloul ideologic al epocii este departe de uniformitate”⁶.

O altă problemă, inseparabilă de precedentă, este cea a relațiilor profesorului și filosofului Nae Ionescu cu Mișcarea Legionară și Garda de Fier. Va fi fost orientarea acestuia fățișă, activă și militantă în favoarea extremei drepte determinată de teroarea liberală din campania electorală a anului 1933? Fără să îmbrace vreodată cămașa verde, directorul de la *Cuvântul* se dovedise și până atunci un susținător al ideilor și al cauzei drepte, iar ziarul său va deveni, neoficial, e adevărat, o tribună a ideilor Legiunii. Această formă de complicitate publică îi va aduce acuzația de instigare la crimă în cazul Duca și arestarea. O altă cauză pare să fie îndepărtarea lui din preajma regelui de către camarilă și trecerea în tabăra ostilă casei regale. Faptul că au existat legionari care l-au

revendicat ca ideolog al Mișcării, nu ne îndreptățește să facem același lucru. Cert este că era de partea lor prin structură, dar că, spirit prin excelență liber, nu s-ar fi considerat niciodată înregimentat vreunei mișcări. Acuzat, arestat, suspendat din învățământ, cu ziarul al cărui director era interzis de rege personal (1933-1938), Nae Ionescu nu s-a dezis niciodată de orientarea sa, cu riscul de „a lua istoria în răspăr”. O regăsim formulată în cunoscutul articol *Sub semnul Arhanghelului* din 1937⁷.

În sfârșit, în legătură cu antisemitismul său, discuția aceasta oțioasă a rămas în memoria culturală ca un scandal legat de evenimentul apariției romanului lui Mihail Sebastian, *De două mii de ani...*, (1934). A fost, de altfel, singurul episod care l-a pus nu pe Nae Ionescu în postura de antisemit, ci pe discipolul evreu Mihail Sebastian în aceea de „reacționar, vândut dreptei, huligan”, etc. Călinescu observa în *Istoria literaturii române* că discipolii săi „sunt mai ales evrei, deoarece noțiunile de „viață”, „problemă”, „experiență” le sunt acestora (obsedați de poziția lor în societatea umană) mai scumpe decât cele de „creație” și „absolut”. Celebra sintagmă „Iuda suferă pentru că trebuie să sufere”, care a făcut delicia presei politice și literare a vremii, era mai degrabă un strigăt tragic smuls Vechiului Testament și constatarea unei fatalități deopotrivă mistice și istorice legate de destinul poporului evreu.

Nae Ionescu însuși se delimita de calitatea de om politic, deoarece „om politic înseamnă în primul rând om de acțiune. Iar ceea ce de obicei numim noi un om inteligent e mai degrabă contrariul unui om de acțiune.” Or, profesorul nu fusese niciodată om de acțiune. Ca profesor nu a avut elevi sau studenți, ci prieteni și colaboratori; ca filosof nu a lăsat un sistem, ci o metodă; ca „ideolog” și om politic nu a lăsat o operă împlinită, ci un proiect, un orizont pe care istoria l-a spulberat. El rămâne director de conștiință, în linia lui Maioreșcu, „profet” în linia lui Pârvan, Hașdeu și Iorga, personalitatea care a înrăurit drumul și traiectoria unor valori decisive ale gândirii, culturii și literaturii interbelice precum Eliade, Cioran, Noica, Sebastian, Eugen Ionescu, și atâția alții, personalități care, la rândul lor, și-au pus definitiv și indelebil pecetea pe configurația spirituală a epocii lor, cu ecouri care-și păstrează și astăzi rezonanța intactă.⁸

dr. Loredana Spînu, șef birou,

Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița

Note:

1. Sub titlul *Fenomenul Legionar*, în *Buletinul Informativ*, de uz intern al legionarilor, din anul 1940.
2. Termenul de „năism” propus de Anton Dumitrescu în *Șantier* (articolul *Nae, năismul*, 1 ianuarie 1934) nu a făcut carieră.
3. În prezent, s-a finalizat publicarea biografiei, bibliografiei - Dora Mezdrea, (*Biografia*, patru volume, Editura Universal Dalsi, între anii 2000 și 2005) și aproape integral a operei lui Nae Ionescu (Dora Mezdrea și Marin Diaconu, editurile Anastasia, Humanitas, Editura Fundației Culturale Române).
4. *Ortodoxia și destinul României*, în *Profetism românesc* (România în eternitate), Editura Roza vânturilor, București 1990, p. 188.
5. *Cuvântul*- articolele *A fi bun român*, 30 oct. 1930, *Noi și catolicismul*, 31 oct. 1930, *Iluziile catolicizanților*, 4 nov. 1930 și *Sorții de isbândă ai noii ofensive catolice*, 5 nov. 1930.
6. Lucian Boia, *Istorie și mit în conștiința românească*, București, Editura Humanitas, 1997, p. 51.
7. *Buna Vestire*, anul I, nr.100, din 27 Iunie 1937.
8. Dan Ciachir, în *Gînduri despre Nae Ionescu*, (Ed. Dacia, Cluj, 2001), demonstrează cu exemple inatacabile că „școala” lui Nae Ionescu nu și-a închis porțile o dată cu al doilea război mondial, discipolii săi continuându-i linia în exil, iar în țară ștabela fiind preluată prin aparent filosofica școală de la Păltiniș, cu ecouri în câmpul literar și politic actual. (pp.135-180).

I.G. Vasiliu

Anul acesta s-a împlinit un sfert de veac de la trecerea în neființă a unuia dintre cei mai cunoscuți oameni de cultură care au trăit și activat pe teritoriul târgoviștean. Cine a fost de fapt Ion G. Vasiliu? Un mare iubitor al culturii, editor, scriitor, ziarist, scenarist și regizor. S-a născut la Brăila, patria lui Panait Istrati și Perpessicius, unde rămânând de mic orfan de tată, este crescut de mama sa, Paraschiva Vasile. Studiile și le face în orașul natal, unde în paralel cu studiile liceale muncește în tipografiile din oraș începând ca zețar până la recunoașterea sa ca redactor la „Cuvântul”, cotidian care apărea în oraș. Trece apoi prim-redactor al revistei „Pământul” și director al gazetei „Tribuna” între anii 1928-1934 în orașul Călărași. Aici se căsătorește cu Ecaterina Teodorescu și își schimbă numele din Vasile în Vasiliu. În 1934 se stabilește la Târgoviște împreună cu

familia, unde va conduce revista „Ancheta” care va apărea până în 1947. Paralel conduce la București editura „Boema” în calitate de director literar până în anul 1948, unde a facilitat apariția unor volume de versuri, două romane „Gabroveni & Co.”, de G.M. Vlădescu și „Împăratul cu ochi albaștri” de Clement Vautel și Raymond Escholier, un volum de eseuri „Fugind de neant” de Corneliu Belciugățeanu, un album ilustrat pentru copii



„Luluța Pămpărluța” de Neagu Rădulescu. Poezia este reprezentată de volumele: „Revolta Zeului” de Artur Enășescu, „Cântecele mele” de Victor Ion Popa, „Simfonia furtunilor” de Ion Th. Ilea, „Întâia carte” de Ștefania Stâncă, „Poeme pentru obidiți” de Al. Șerban și „Flori de hârtie” de Lucia Demetrius. De asemenea încheia contracte cu N.D. Cocea, Cezar Petrescu, Ionel Teodorescu, Lucia Demetrius, G.M. Zamfirescu.

La Târgoviște organizează șezători literare unde vor participa numeroși scriitori de prestigiu. Întâia șezătoare literară a avut loc în septembrie 1934 când au fost invitați Octav Dessila (absolvent al liceului de la Dealu), Mircea Damian și Menny Toneghin, director al editurii „Cartea Românească”, cald prezentați de gazda întâlnirii. Vor urma mai mult de patruzeci de șezători și lansări de cărți, cu prilejul cărora târgoviștenii îndrăgostiți de slova scrisă s-au întâlnit cu marii scriitori interbelici: Liviu Rebreanu, Gala Galaction, Victor Eftimiu, Cezar Petrescu, Victor Ion Popa, Ion Minulescu, Geo Bogza, G.M. Vlădescu, Al. Philippide, Ionel Teodorescu, Șerban Cioculescu, I.C. Vissarion, Radu Gyr, Cicerone Theodorescu, Constantin Noica, Matei Alexandrescu, Virgil Carianopol, Lucia Demetrius, Coca Farago ș.a. care apăreau la rampă și conferențiau sau citeau din opera lor prezentă și viitoare.

De-a lungul anilor colaborează la numeroase reviste și ziare: „Acțiunea” (Brăila), „Ancheta” (Târgoviște – pe care o conduce), „Călugăreni” (Giurgiu), „Chemarea” (Târgoviște), „Universul literar”, „România Literară”, „Revista scriitoarelor și scriitorilor români”, „Revista Teatrului Național”, „Pasărea albastră”, „Veac nou”, „Convorbiri literare”, „Vlăstarul”, „Luceafărul”, „Dâmbovița”, unde a semnat cu numele propriu sau pseudonime (Ion Alparaschivei, Jean Brăileanu, Sile Ioanid, Ion Vasia, Onu Vasiliu, Bazil Ioaniu) articole pe diferite teme literare, evidențiind opera și personalitatea unor scriitori sau artiști pe care i-a cunoscut personal.

Revenind la dragostea pentru teatru, călăuzită cândva de Victor Ion Popa și George Mihail Zamfirescu, Ion Vasiliu formează o echipă de amatori pe care o îndrumă cu răbdare prezentând peste o sută de piese de teatru din repertoriul național și universal, trupă care mai târziu, prin decizie ministerială a devenit din 1974 Teatrul popular „Tony Bulandra” ilustrul actor fiind prin naștere târgoviștean. Împreună cu regizorul Mihai Dimiu organizează pentru prima dată în țară un spectacol de sunet și lumină la Curtea domnească din

„Zidăria” europeană

Grigore Alexandrescu este - prin ființa sa deschisă, prin aderența programatică de *poeta vates* la cele mai înalte idealuri, prin atitudinile publicistice ferme expuse polemic în presă - un *homo europeus*.

„Nimeni n-a exprimat la noi mai energic sentimentul nimicirii personale în fața totului social”, observă Lovinescu, citând: „Natura p-a mea frunte a-ntipărit gândirea, / A cugeta mari

Târgoviște, unde, în costume de epocă și mișcare scenică desfășurată pe zidurile bătrânei cetăți vor prinde viață figuri ale istoriei dâmbovițene. Referitor la teatru trebuie remarcate turneele teatrului „Tonny Bulandra” în Normandia și Bretania cu piesele „Păcală” și „Snoave cu măști” de Ion Lucian și Virgil Puicea remarcate prin cronici elogioase în presa locală.

Ca prozator începe publicarea romanului „Femeia-thermos”, rămas din păcate neterminat, în „Revista scriitoarelor și scriitorilor români”, continuată în „Universul literar”, „Pasărea albastră”, „Pământul”.

La editura „Meridiane” îi apare, în 1969, un album „Târgoviște” unde descrie nuanțat istoria trecută și prezentă a orașului, monumentele sale. Împreună cu George Sbârcea scoate volumul „Romanța și povestea ei”, istorie a festivalului de romanțe „Crizantema de aur” (1980) iar în proiect un act al piesei în versuri „Precursorii”.

Dragostea pentru orașul adoptiv și pentru litera tipărită avea să se concretizeze și prin donațiile făcute Bibliotecii Județene Dâmbovița spre sfârșitul vieții, din cărțile și corespondența purtată de-a lungul vieții cu scriitorii și artiștii pe care i-a cunoscut personal sau cu care a colaborat. Parte din corespondență a văzut lumina tiparului în lucrarea „Scrisori către I.G. Vasiliu” apărută la Editura Bibliotheca în anul 2000 sub îngrijirea lui Victor Petrescu și Seghie Paraschiva.

Din păcate inima brăileanului stabilit la Târgoviște încetează să mai bată în august 1985, plecarea sa lăsând un gol în cultura dâmbovițeană. De la venirea sa în Târgoviște, până la dispariția sa fizică, I.G. Vasiliu s-a considerat dâmbovițean, servind cultura locală și națională cu întreaga sa ființă.

Cornel Albuț, bibliotecar,
Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”
Dâmbovița

Referințe:

1. Brînduș, Victor C. *Figuri de cărturari și artiști în Târgoviște*, Târgoviște, Comitetul de Cultură Dâmbovița, 1982, p. 97-112.
2. Petrescu, Victor; Paraschiva, Serghie. *Scriitori și publiciști dâmbovițeni. 1900 – 2004*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2005, p. 249 – 250.
3. Popescu, Mihai Gabriel. *Ion G. Vasiliu*. În: „Curier, revistă de cultură și bibliologie”, an XIII, nr. 2(25), Târgoviște, Biblioteca Județeană Dâmbovița, 2006, p. 35.

fapte este povara mea;/ Cel ce numai în sine și-a mărginit simțirea/ E nevrednic de ea.// La soarta omenirii, tot omul ia o parte;/ Astfel legile firii pe noi ne-ndatoresc;/ Destule vieți triste, de interes deșarte,/ Pământu-mpodobez”.

În aceste versuri și mai cu seamă în „Cel ce numai în sine și-a mărginit simțire / E vrednic de ea” criticul *Zburătorului* deslușește „înălțimea morală a poetului” (E. Lovinescu, *Opere*, III, București, 1984, p. 117).

Conștiința apartenenței organice la Totul social este dublată de conștiința apartenenței la Totul european și universal. Un suflu al unității orifice

a firii și al înfrățirii witmaniene a elementelor și ființelor pătrunde în structura intimă a versurilor.

Poetul face figură arhetipală de *bonus pastor*, alegând ca mod de existență „viața câmpenească”, simbolizatoare a *simplei viețuiri* (Așa, simpla viețuire/ Eu știu să o prețuiesc/ Și de acea fericire/ Voi bucuros să-ți vorbesc”).

Câmpia e „locaș al plăcerii”, e tărâm al *otiumului* asigurată de „mulțumire”, „liniște” și „tăcere” și de „eternă tinerețe” constituită simbolic într-o „ghirlandă” „țesută de năluciri” („visuri, nădejdi, amăgiri”).

Viața câmpenească e un model - idilic și ideal - de normalitate ce se îndrumază după legile naturii înseși. O atare normalitate se manifestă prin tiparele arhetipale de puritate, simplitate, prin naturalețe generală.

Spirit funciarmente mioritic-creștin, modelat în sensul stoicismului (respingător de bogății și situații avantajoase) și al meliorismului (încrezător în îndreptarea năravurilor), vede în *armonia naturală* un obiect de imitație pentru *armonia socială*; mai mult: pentru realitatea societală (românească) și continentală.

Binele care-i place poetului (cu cadru idilic câmpenesc) e dorit și neamului său („La binele ce îmi place,/ Și neamului meu doresc” - *Viața câmpenească*; „Fă să doresc de obște al omenirei bine,/ Să nu cunosc pe însumi, și altul decât tine/ Să nu am dumnezeu” - *Rugăciune*).

Într-o viziune vaticinantă, „soarele fericirii” apare pe „orizontul” senin și „ziua pământului vestită” când va putea răsufla „un aer mai slobod, mai curat” și când va pieri „ideea tristă de veacuri întârziată” (*Anul 1840*).

Izvoarele *însuflării* ființei alexandresciene sunt nu doar naționale, ci și general-umane, poetul manifestând, după cum remarca Lovinescu, o deschidere altruistă spre întreaga umanitate, deporind egocentrismul și „îngustimea” spiritului: „Morala lui Alexandrescu e expresia unei nobile lepădări de sine. Și a celui mai desăvârșit altruism. Izvoarele inspirației nu vin numai din nisipurile neroditoare ale sufletului, ci țâșnesc și din larga pânză de apă vie și proaspătă a patriei și chiar a umanității. Idealul lui s-a fixat în dorința de a înălța sufletele, de a le smulge din egoismul vieții înguste pentru a le arunca în marea intereselor naționale și generale” (*op. cit.*, p. 11).

Că pentru poetul nostru Europa reprezenta anume un model societal de virtuți, „spirit de echitate și dreptate” ne-o adevărește polemica sa din *Concordia* (23 februarie 1857) cu autorul unui articol „foarte injurios pentru națiunea noastră” publicat în *The Times* din 23 februarie 1857.

Moldo-românii, după cum se spune în acel articol, „nu sunt în stare a juca un rol independent

în Europa” și pot fi doar „un material care poate intra în construcțiunea altor imperii”.

Ei nu ar avea „tăria și soliditatea ca să stea în picioare de sineși”;

boierimea „este luxoasă și imorală, incapabilă și fără sentimente de patrie”, țărănimea este neinstruită, degradată, fără speranțe de vreo schimbare în soarta ei. Prin urmare, conchide autorul articolului, „nu suntem primitori de libertate și naționalitate”.

Primul argument, pe care-l expune poetul, este opinia autoritară a unor importanți oameni de stat și publiciști europeni, precum Saint-Marc Girardin sau Quinet și a „streinilor de distincțiune” ce ne-au vizitat. Ziaristul englez necunoscut nu are nici cea mai mică știință de istoria noastră, susținând că cinci milioane de oameni, care pe parcursul a mai multor secole și-au păstrat, în ciuda tuturor greutăților timpurilor de barbarie și de invaziuni „limba, legile, obiceiurile străbune și naționalitatea nu pot fi vrednici de libertate și nu pot sluji decât ca material de zidărie pentru alte imperii”.

Contraargumentul poetului este însăși demonstrarea absurdității argumentului (*argumentum ab iudicium*) ziaristului de la *The Times*, căci, dacă luăm în serios afirmația lui, putem spune că o astfel de „zidărie” s-ar fi săvârșit. Din moment ce ea nu s-a produs în vremuri favorabile, este absolut imposibilă și producerea ei în prezent când Marile Puteri asigură independența țărilor mai mici, mai mici chiar decât ale noastre. Reducerea *ad absolutum*, asociată demonstrației prin *argumentum ad rem*, e procedeu polemic cel mai eficient cu care operează Alexandrescu: „Dar de ar fi fost astfel, zidăria s-ar fi săvârșit de mult, căci nici ocaziunile, nici încercările de afară nu au lipsit; apoi dacă aceasta nu s-a făcut pe vremile când dreptul națiunilor era mai puțin cunoscut și mai puțin respectat în Europa, nu se înșeală oare autorul articolului crezând că astfel de cârpeli de zidărie se pot face acum? Nu mai mici decât ale noastre, dar independente și suverane, pe cari nici pozițiunea, nici capacitatea nu le-ar scuti de a fi înghițite, dacă Puterile cele mari nu ar chezașui drepturile și neatârănarea lor”.

Cât privește necapacitatea și corupțiunea unei clase a societății, ea nu trebuie apărută, consideră poetul, dar se cuvine a „cita excepțiuni onorabile” și a preciza că „aceste vițuri tot nu sunt în gradul în care era odată multe părți ale lumii civilizate” („... atunci când nu era rușine pentru un nobil a ști să



scrie și să citească; când cârciumele era locurile de adunare ale cavalerilor de distincțiune, și duelurile și aventurile scandaloase, titule de recomandare"). Faptul că preoții și țăranii noștri sunt neînvățați se explică prin nestatornicia guvernelor.

Un alt argument plauzibil pe care îl aduce poetul este dorința românilor de a-și schimba soarta, ori de câte ori a apărut câte o rază de speranță pe parcursul istoriei: „A imputa însă [...] poporului lipsa dorinței de a-și schimba soarta, aceasta nu cere refutare căci [...] este știut că de câte ori o rază de speranță a lucit în ochii românilor, ei totdeauna au fost gata a profita de dânsa”.

Românii au manifestat permanent un spirit de moderațiune și ordine în clipele nefaste ale Europei, în special în timpul războiului Crimeii: „Apoi ce altă națiune în gradul de civilizare a națiunii române, și în împrejurări ca acelea cari au zguduit o mare parte a Europei în anii trecuți, ar fi arătat mai multă moderațiune, mai mult spirit de ordine decât aceasta?”.

Grigore Alexandrescu își exprimă, apoi, încrederea că articolul injurios al ziaristului de la *The Times* nu exprimă atitudinea guvernului și a „națiunii angle”, deoarece chiar în presa britanică apar opinii politice de altă natură, precum în jurnalul numit *The Press*.

„Zidăria” europeană nu este concepută de Grigore Alexandrescu ca o sântă cetate așa ca în viziunea utopică și creștin-socialistă a lui Heliade Rădulescu, ci ca o „construcție” care protejează „sentimentul de naționalitate” și în cadrul căruia Marile Puteri dau dovadă de bunăvoință și de spirit de echitate și de dreptate.

Poetul devansează configurarea unei Europe a Unului Multiplu în spiritul lui Constantin Noica din *Modelul cultural european*, considerând „spiritul de echitate și dreptate” consunător cu „spiritul de înfrățire” a popoarelor mici ca principiul structurant al realității societale viitoare a continentului: „De publicăm aici acel articol, care trebuie să mârșnească pe mulți români, o facem numai ca să le arătăm că sunt încă jurnaliști cari ne tăgăduiesc orice sentiment de naționalitate; și că de la noi atârână de a desminți prin purtarea noastră, în împrejurările grave de acum, asemenea acuzări; și că numai spiritul de înfrățire și o statornică voință ne vor arăta vrednici de simpatiile acelor ce au apărut cu căldură cauza și de bunăvoință a marilor Puteri, cari, într-un spirit de echitate și dreptate, au luat-o asupra-le a ne asigura viitorul”.

Acad. Mihai Cimpoi

UNDEVA, CÂNDVA...



În puțina noastră trecere pe pământ, rareori ne sunt îngăduite întâmplări sau întâlniri care să ne marcheze profund existența. Pentru mine, Jozsef Pildner a fost, cu siguranță, „marea întâlnire”.

Pe „ultimul boier al Târgoviștei”, l-am cunoscut în luna mai a anului 2001, la vernisajul primei mele expoziții în Târgoviște, pentru că Jozsef rareori lipsea de la un eveniment cultural. A fost începutul unei prietenii speciale, care mi-a conferit un anume statut spiritual, un dar neprețuit, o stare pe care o porți mereu cu tine aici și dincolo și de care nu te „vindecă” niciodată.

Motto:

„Să nu uităm că toate-s trecătoare
Și că trăim mai mult din amintiri,
Că viața-i doar o vină-ndurătoare
Ca un parfum de flori de trandafiri”

(Jozsef Pildner – Iubirile mele)

Acum, când au trecut zece ani de la acel mai 2001, cer îngăduință amintirilor să mă însoțească, în acel „undeva, cândva”, care este al nostru și pe care nu-l pierdem nicicând, niciunde...

Din dorul acelor vremuri, rechem și încerc să retrăiesc, atmosfera unică a unor clipe veșnicite de frumusețea sufletului prietenului nostru.

Jozsef Pildner era un poem, avea harul și darul iubirii, cu care nu toți suntem involburăți înzestrați de Dumnezeu, dar și o nostalgie către absolutul unei împliniri sentimentale, niciodată atinse.

Tristețea și bucuria, poezia, prietenii, iubirea de oameni, trăiau deopotrivă în ființa lui. Fiecare este atât cât încapă Dumnezeu în el. Căci Dumnezeu este Dragoste.

„Oameni, vă iubesc!” scria într-un editorial din „Legea lui Țepeș”, anticipând ultimele lui

cuvinte din clipa trecerii dincolo: „Vă iubesc pe toți!”. Bubu era în armonie absolută cu tot ceea ce înseamnă viață, se bucura de flori, iubea inocența copiilor, sinceritatea și recunoștința din ochii unui câine. Suferința îi era la fel de puternică, de intensă ca și bucuria.

Iubea adevărul; mânia lui era de nesuportat când se confrunța cu micimea și nedreptatea. Trăia cu maximă intensitate bucuria scrisului. Scrisul înseamnă a fi viu, a lăsa semne pe pământ, iar arta este iubire.

Jozsef Pildner a risipit și ne-a dăruit, prin ceea ce a scris, iubire.

Ce bucurie erau întâlnirile din a treia zi a lunii octombrie! Bubu și Michi Manolescu, iubitori fără egal ai poeziei lui Serghei Esenin, ne ofereau magia unor adevărate sărbători ale sufletului. Era „altceva”. Câtă iubire ne-au dăruit acești regi ai cuvântului și ai slovei scrise!

Lumina de octombrie, din 2001, și dorul de Esenin al prietenului nostru, mi-au dat puterea și îndrăzneala de a picta o serie de tablouri inspirate de lirica poetului rus.

Îți mulțumesc, dragă prietene, pentru bucuria de arunci și pentru arderea care nu s-a mai repetat niciodată!

Jozsef a trăit într-o lume care era dominată de zeul suprem, banul, prea puțin dispusă să înțeleagă adevărurile esențiale ale existenței noastre.

Și-a căutat cu disperare echilibrul spiritual, s-a luptat cu o ardere continuă ca să îngenuncheze atât de dur uneori cotidianul prin creație.

Copleșitor în erudiția sa, de o cultura artistică deosebită, a trecut prin viață purtând însemnele unei damnări existențiale, fără a-și pierde puterea de contemplație, încercând să se elibereze de gregaritatea comună a trăirilor cotidiene.

Bubu a scris mult, incredibil de mult (mărturie sunt manuscrisele care așteaptă cumiți și cu speranță, să fie dăruite oamenilor), pentru cât de puțin timp avea pentru el. Acum, când și-a găsit limanul de liniște, poate că se află într-un paradis al celor care încă nu și-au scris toate cărțile, pentru că Bubu rămâne în conștiința noastră prin ceea ce a scris, dar și prin ceea ce n-a mai avut timp să scrie.

Creația lui este deopotrivă act voluntar și rugăciune, o imensă și superbă risipire, într-un gest de dăruire a sufletului său, trecut prin atâta arșiță și ger, într-un tărâm aflat în vis și în realitate. În vis s-au aflat dorurile lui definite prin

noțiunea de absolut, prin arderea sa permanentă, fără o dorință de vindecare.

Bunicii de la Racoș, raiul copilăriei și adolescenței sale l-au educat în respectul vieții, al armoniei cu diversitatea ei. Purta un respect special pentru orice, respectul însemnând prețuire, empatie, compasiune, dragoste și tăcere.

Tăcerea lui în fața unor trăiri cutremurătoare însemna și respect și rugăciune. Convertirea la religia ortodoxă a fost tot un act de iubire. Jozsef credea cu tărie că Dumnezeu este slujit de fiecare, în măsura în care reușim să ne mântuim, mântuirea fiind o luminare, o ardere și o luptă permanentă cu întunericul. Împlinirea oricărui destin, adevărat este crucificarea. Prietenul nostru și-a dus crucea cu demnitate, cu tărie, cu gândul speranței în bine.

Esențial este ca, la sfârșitul drumului vieții, din durerile și relele ei, din greu, din arșiță și din ger, să se afle mântuirea. Acolo, cine ajunge, „egal cu sinea sa”, poate să se considere împlinit întru Hristos.

Bubu nu s-a dezmințit niciodată. Câtă măreție în demnitatea și împăcarea cu care a primit darul ultimelor zile ale vieții! A așteptat cu o anume seninătate și răbdare creștină, ceea ce avea să vină - împlinind, cum spunea, „semnul divin, devenirea”.

Oricâte, bune sau rele, s-ar spune și s-ar scrie despre Jozsef Pildner, prin ceea ce a fost și este, prin blândețea și tandrețea lui, prin geniul care l-a atins, fără îndoială, prin eleganța sa interioară desăvârșită, prin deosebitul său rafinament spiritual, prin mâniile sale în prezența minciunii și nedreptății, și-a câștigat dreptul la neuitare.

„Contele de Racoș”, plăsmuit din rezonanța de orgă a coloanelor de bazalt și din delicatețea și parfumul dulce-amăru al narciselor, ne însoțește mereu acolo unde este poezie, lumină, adevăr și iubire.

Prieteni, dacă vă este dor de Bubu, bucurați-vă de o plimbare pe Bulevardul Castanilor, dăruți un braț de narcise persoanei iubite, priviți cu dragoste și speranță copiii, iubiți ochii recunoscători ai animalelor, răzvrățiți-vă până la disperare în fața cinismului, minciunii și nedreptății, și, mai ales, respectați viața și încercați să dăruți.

Dumnezeu să te aibă în pază și să-ți odihnească sufletul, bunul și dragul meu prieten!

Prof. Ana Amuzescu

TABLETĂ DE SCRITOR

[...] Fragment din volumul „Văcăreștii la amiază”

...Conacul familiei lui Enăchiță din satul Văcărești e așezat nu departe de Târgoviște, în lunca Dâmboviței, cu apa râului în față. Este împrejmuțit cu zid gros și înalt de cărămidă, ca de cetate, tencuit cu var pe dinăuntru și pe dinafară, încât chiar de la prima vedere, te încântă cu adevărat! Pătruns prin poarta impunătoare de stejar ferecat, făcută și ea, tot ca pentru cetăți, capeți înainte de toate, simțământul că acolo nu te pânđește nici un rău! Sunt în fapt două uși ce se închid la mijloc cu drugi groși de fier, fiecare cu câte trei balamale zdravene din fier, împlântate în zid ca în stâncă, iar deasupra lor, în locul pragului de lemn, o boltă a zidului face ca intrarea să fie ceea ce și trebuie: o deschizătură în zid, numai când au nevoie stăpânii...

Casa cea veche a fost ridicată de strămoșul Pătrașcu Văcărescu, fost postelnic al voievodului Mihai Viteazul, cu mult înainte de vremurile de azi, pe la sfârșitul veacului al șaisprezecelea, ca o noutate a acelor timpuri valahe. A fost o clădire mare și rezistentă, construită să dureze! De aceea se vede și azi, aproape neatinsă de rugina veacurilor, mai că ar putea încă sluji scopului de locuire! Pivnița dedesubtul casei, boltită în arce duble semicirculare, sprijinite fiecare pe stâlpul central în formă de cruce, chiar că ar putea fi folosită încă foarte bine, și el, Enăchiță, își amintește cum se juca în copilărie, temându-se totuși, că în locurile mai întunecate îl ademeneau vrăjitoare și căpăuni, dar nu erau decât doage putrede de budană, ori rămășițe de la cine știe ce vechi unelte nemaifolositoare! Își mai aminti cu un surâs trist, cum mai târziu, când crescuse, își spunea, mai în glumă, mai în serios, că tare s-ar simți îndemnat a pune acolo la păstru niște budane mari cu vin, care să stea apoi la învechit și după ce ar cădea nisip și dărâmături peste ele, acoperindu-le, până când... până când le vor dibui strănepoții, ori posibili cumpărători ai viitorului! Așa da, comoară! În mod normal ar fi zâmbit la acea amintire! Acum însă!...

Casa Văcăreștilor e încă sănătoasă și foarte potrivită pentru locuit. Iar terasa cu vedere spre lunca Dâmboviței și a pârâului Gârlița îi mențin atracția! A fost construită de bunicul Ianache la sfârșitul veacului trecut, dar a fost gata de locuit abia din primii ani ai veacului ăsta, însemnat de Dumnezeu cu prea multe evenimente păgubitoare! Aici a fost primit la veleatul 1707, Constantin Vodă Brâncoveanu, pe când se afla în drum către Târgoviște; „Au venit Măria sa la satul Văcărești al lui Ianache Văcărescu, vel paharnic, fiind rugat de dânsul să meargă să se ospăteze acolo, de vreme ce aproape de drum satul domniei sale era”. Da, Constantin Brâncoveanu a fost ultimul voievod care a plăcut Târgoviștea și a folosit-o ca reședință domnească de vară...

Casa întreagă închipuie un mare dreptunghi, căruia îi dai anevoie ocol... Este durată și ea, din zid dublu de cărămidă și cu pivniță trainică dedesubt!



Ca un geometru adevărat, bunicul a împărțit uriașul dreptunghi în alte două, mai mici și egale și construind în cel din spate, adică în partea dinspre mieznoapte, șase odăi tot dreptunghiulare, tot egale între ele, dar despărțite printr-un coridor lung și larg, plus alte două coridoare mai scurte, la fel de largi, care îl întretaie, desăvârșind încăperile. În partea dinspre miezăzi se continuă coridorul mijlociu pe toată lungimea clădirii, despărțind doar două mari încăperi: bucătăria conacului, iar în fața ei, vasta trapeză, cum se zice la mănăstire - marea sală de mese și de petreceri! Toate încăperile sunt luminate natural pe timpul zilei! Din afară urcă spre toate aceste încăperi, doar câteva trepte impunătoare de marmură albă. Cum a știut bunicul, să se bucure de toate, în scurta lui viață! Adevărul este că, pe cât de cuprins este neamul mare al Văcăreștilor, toată averea aceasta uriașă a familiei a fost strânsă numai de către el! Fie-i numele în veci laudat și ierte-1 Dumnezeu, dacă în râvna de a strânge averi pentru ai lui, a mai și greșit față de ceilalți!...

...Deasupra încăperilor pentru stăpâni sunt locuințele slujitorilor, cămărilor cu alimente pentru gătitul zilnic, precum și cele câteva ateliere de croitorie, cizmărie, cu războaie de țesut, adică de cele care nu fac zgomot, toate cu intrările pe dinafară... Pivnița de dedesubt urmează îndeaproape planul întregii construcții, fiind și ea împărțită în alte șase încăperi, separate prin cupole susținute de arce duble și sprijinite pe cei doi stâlpi lași și masivi din mijloc. Lumina intră în pivniță prin patru ferestre scunde, câte două pe laturile de la mieznoapte și răsărit; intrarea se face prin gârliciul din partea de la miezăzi, care are de o parte și de alta, la nivelul încăperilor pentru slujitori, câte două camere boltite, ca de mănăstire; pe una din camere se sprijină scara ce duce la foisor. Chibzuit om a fost bunicul Ianache! La nivelul pivniței se mai află și o tainiță, dar aceasta este iscusit ascunsă de zidărie!...

jr. Corin Bianu,

Văcăreștii la amiază, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2010, p.251-254.

REMEMBER

ANIVERSĂRI ASTRONAUTICE

50 de ani de la primul zbor al omului în spațiul cosmic

La 12 aprilie 1961, la bordul navei Vostok 1, Iuri Alexeevici Gagarin, pilot și cosmonaut sovietic, devenea primul om care ajungea în spațiul cosmic.

Iuri Alexeevici Gagarin s-a născut în satul Klușino, aproape de Gjatsk (în prezent în Regiunea Smolensk, Rusia), la 9 martie 1934. În 1968, satul a fost redenumit Gagarin în onoarea sa. Părinții lui, Alexei Ivanovici Gagarin și Anna Timofeevna Gagarin, au lucrat la o fermă colectivă. În 1960 a fost inclus pe lista celor 19 oameni din care urma să fie aleși doar doi pentru zborul în spațiul cosmic. Aceștia au fost Iuri Gagarin și Gherman Titov. Primul a ajuns pe orbita Pământului cu capsula Vostok 1, lansată de pe cosmodromul Baikonur. Zborul pe orbita circumterestră a durat 108 minute.

I. A. Gagarin a devenit o celebritate internațională și a fost distins cu multe medalii și onoruri, inclusiv Erou al Uniunii Sovietice - cea mai înaltă distincție a țării. Zborul cu nava cosmică Vostok 1 a fost singurul lui zbor spațial.

Mai târziu Gagarin, a devenit director adjunct la Centrul de Instruire a Cosmonauților situat în afara Moscovei. Ulterior, centrul de instruire va purta numele cosmonautului.



Oficial, Gagarin a murit pe 27 martie 1968 în urma prăbușirii avionului cu reacție MiG 15 de formare profesională pe care îl pilota alături de Vladimir Sereghin. Raportul și expertiza morții sale nu au fost făcute publice nici până astăzi.

A 50-a aniversare a călătoriei lui Gagarin în spațiul cosmic a fost marcată în 2011 în întreaga lume.

30 de ani de la zborul lui Dumitru D. Prunariu

La 14 mai 1981 a devenit primul și singurul român care a zburat vreodată în spațiul cosmic. A participat la misiunea Soiuz 40, din cadrul programului spațial „Intercosmos” și a petrecut în spațiu 7 zile, 20 de ore și 42 de minute, după un parcurs circumterestru de 5.260.000 de kilometri.

Născut în orașul Brașov la 27 septembrie 1952, Dumitru Prunariu a absolvit Liceul de Matematică-Fizică nr.1 din orașul natal în anul 1971. Tatăl său era de profesie inginer, iar mama cadru didactic.

A absolvit Facultatea de Inginerie Aerospațială din cadrul Universității "Politehnica" din București în anul 1976, cu specializarea inginerie aeronautică. A lucrat la Întreprinderea de Construcții Aeronautice din Ghimbav - Brașov (1976-1977). În anul 1974 s-a căsătorit cu Crina Rodica Prunariu, cu care fusese coleg de facultate. În 1975 s-a născut primul lor fiu, Radu-Cătălin, iar în 1977 al doilea fiu, Ovidiu-Daniel.

La 12 mai 1981, Dumitru Prunariu a fost confirmat în mod oficial ca primul nominalizat în cadrul zborului spațial româno-sovietic, alături de cosmonautul sovietic colonel Leonid Popov - comandant de echipaj.

Pe parcursul zborului s-au realizat 22 de experimente științifice, printre care cele denumite „Astro”, „Biodoza”, „Capilar” sau „Nanobalanța”. Majoritatea experimentelor efectuate au fost de concepție românească, iar aparatura realizată în România pentru acest scop s-a remarcat printr-un grad înalt de

miniaturizare, fiabilitate și consum redus de energie, funcționând ireproșabil. Acestea au avut drept scop obținerea de informații deosebit de prețioase pentru lărgirea cunoștințelor în domeniul astrofizicii, fizicii nucleare, tehnologiei cosmice, cât și la progresul cercetărilor fundamentale în domeniul medicinei aeronautice și al biologiei.

La momentul zborului, Dumitru Prunariu a fost cel de-al 103-lea cosmonaut

al lumii; de atunci numărul cosmonauților a crescut la peste 450. Acest zbor de importanță epocală pentru România a situat-o în clubul select al țărilor participante direct la explorarea universului și totodată atestă tradiția contribuțiilor marilor înaintași români la zborul omului printre stele.

A fost pe rând ofițer inginer în cadrul Comandamentului Aviației Militare, șef al aviației civile române, președinte al Agenției Spațiale Române, ambasador al României în Federația Rusă, președintele Consiliului de Nemilitarizare a Spațiului Cosmic din cadrul ONU. În prezent are gradul de general maior în rezervă.



220 DE ANI DE EXISTENȚĂ A MANUSCRISULUI CONACHI

Manuscrisul CONACHI (1791) este primul document scris în limba română în care se descriu rachete, constituind un moment de referință în istoria națională a astronauticii.

S-a vorbit mult despre aceste descrieri, am făcut-o și noi înainte, în publicațiile periodice de specialitate și în tratatul nostru de Istorie a astronauticii românești. Credem însă că lucrarea respectivă merita mult mai mult. Mai precis, un document de o asemenea valoare trebuie validat prin certificarea valorii științifice a textului, pe de o parte, și aplicabilitatea practică, pe de altă parte.

Rândurile noastre își propun să prezinte implicațiile teoretice și practice ale unui asemenea demers pentru a dovedi modernitatea gândirii unui cărturar reprezentativ pentru spiritualitatea românească a aceluia sfârșit de Ev Mediu.

Prezentăm câteva caracteristici apte să situeze acest manuscris pe locul care i se cuvine:

- este prima lucrare, de acest gen, scrisă în limba română pe teritoriul țării noastre,
- existența manuscrisului în țara noastră, în cadrul Bibliotecii Academiei Române;
- a transmis metode și procedee de realizare a: artificilor distractive și luminoase; rachetelor civile și militare; compozițiilor chimice luminoase, zgomotoase, colorate și explozive; a armamentului exploziv folosit în lupte.
- este semnificativă prezența, pentru prima dată, într-o lucrare în limba română, a unei bogate iconografii, în care se reflectă ilustrații referitoare la diferite tipuri de artificii, armament și rachete,



- prin faptul că este datat (1791), valoarea istorică a manuscrisului crește, umplând un gol în demonstrarea continuității evoluției rachetei pe teritoriul țării noastre;

- se remarcă ideea că preocupările românilor din secolul al XVIII-lea se axau și pe problemele științifice și tehnice;

- reiese că exista preocuparea pentru cunoașterea proceselor tehnologice și procurarea sculelor și materialelor necesare confecționării acestora, în vederea folosirii cu succes la serbări sau războaie.

Prof. Ioan N. Radu

VICTOR PETRESCU – eruditul la 70 de ani



De aproape o jumătate de veac, bibliologul Victor Petrescu este și un atent cronicar al evenimentelor culturale neîntrerupte în împrejurimile Târgoviștei și în aceeași măsură, un istoric cultural riguros, fiind în totalitatea strădaniilor sale, un om care prin preocupări și rezultate remarcabile depășește cu mult condiția de istoric literar, cum sună oficial titulatura încetățenită și recunoscută de forurile oficiale.

Recent, în luna lui august, s-au împlinit 70 de ani de la nașterea lui, Victor Petrescu văzând lumina zilei în comuna Jariștea din județul Vrancea, la 16 august 1941. După absolvirea Facultății de Litere a Universității București, în anul 1966, a profesat în comuna Văcărești și ulterior, în municipiul Târgoviște. Dar după doar doi ani, în 1968, a pătruns ireversibil în domeniul culturii, întâi ca inspector, apoi șef al Secției „Literatură” a Muzeului Județean, pentru ca după alți patru ani să fie promovat director al Bibliotecii Județene Dâmbovița! Așa da ascensiune!

Dacă ne uităm însă ce reprezenta omul la data instalării ca director de bibliotecă județeană, vedem cu uimire și considerație că activase în publicistică din anul 1962, iar până în 1966 fusese corespondent regional, așadar prestase o activitate culturală sistematică, iar în anul 1971 editase la Târgoviște, un album cu Muzeul Tiparului și Cărții Vechi Românești. Mai să credem că activitatea de șef Secție „Literatură” a muzeului care administrează onorant nemurirea poezilor și diplomaților Văcărești, a lui Vasile Cârlova, Ion Ghica, Ion Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, a avut chiar acest scop – familiarizarea viitorului director de bibliotecă județeană cu munca de management al lecturii de carte pe cuprinsul unui județ care însuma cam cincizeci de biblioteci orașenești și comunale. În colaborare cu Dan Simonescu, renumitul bibliolog, publică în același an, 1972, cartea *Târgoviștea, vechi centru tipografic românesc*.

Omul potrivit la locul potrivit, zice o veche vorbă românească, iar sărbătoritul s-a arătat încă din primii ani de conducere, a fi unul dintre cei ce o ilustrează pe deplin! Pe ce-mi bazez afirmația de mai sus? Pe istorie! Fenomenul de istorie a culturii ca preocupare

de profesionist! Odată ajuns director de bibliotecă, domnia sa și-a valorificat șansa în toate privințele, nu doar a celor ținând strict de disciplina muncii, de obligațiile profesionale adică, în munca cu omul și cartea, ci abordând aria mai largă a culturii, din unghiul de vedere al specialistului! Nu s-a sfiit să susțină o comunicare la congresul de specialitate de la Budapesta, în chiar primul an de directorat (1972), apoi a urmat Cracovia, în 1973, după care prezențele sale la manifestările de gen s-au ținut lanț, astfel că a ajuns și la Chișinău, în 2002, altfel cum? O asemenea strădanie de a-și îmbogăți continuu studiile în domeniul pretențios al cărții i-a adus în anul 1994, un binemeritat titlu de specialist gradual în bibliotecă al Uniunii Europene.

Partea interesantă și mai fructuoasă, aș spune eu ca scriitor, este că domnia sa nu s-a limitat la aceasta, deoarece harul său implică mai multe laturi ale studiului cu cartea! Dar să încheiem cu biblioteconomia! După numeroase comunicări la simpozioane și colocvii pe profil, în anul 2003 a editat împreună Octavian Mihail Sachelarie, omologul său din județul vecin, Argeș, *Introducere în managementul de bibliotecă* și, în colaborare cu Gheorghe Buluță, *Galeria bibliologilor români*, pentru ca în colaborare cu soții Gheorghe Buluță și Sultana Craia, să tipărească peste încă un an, în 2004, *Biblioteca azi. Informare și comunicare* și tot în același an să dea la tipar *Vademecum legislativ pentru bibliotecă* (împreună cu același Gh. Buluță).

Rezultatele vorbesc de la sine despre pasionatul Victor Petrescu, care s-a străduit cu ardoare să urce continuu nivelul muncii în domeniul de care s-a ocupat ca profesionist, înălțime ce s-a repercutat cu același succes asupra propriei persoane, dând rezonanță deosebită numelui domniei sale.

Revin totuși, cu plăcere la însușirea pe care o consider cea mai valoroasă la Victor Petrescu, pentru că aceasta presupune și har, talent înnăscut, nu numai aplecare pentru munca profesională și cercetarea științifică – domnia sa este un istoric literar cu un cuvânt greu în literatura română! Dar, mai mult ca în orice alt sector al literaturii, profesiunea de istoric literar presupune și ea studiul sistematic, neîntrerupt, după ce își spune cuvântul în aceeași măsură, cronicarul de specialitate al tuturor evenimentelor literare și culturale în succesiunea lor neconținută și complexă, iar domnul Victor Petrescu le-a ilustrat pe ambele, la nivel de mare performanță! Cea mai înaltă izbândă este, cum ar fi fost și de așteptat, studiul despre poezii Văcărești, intitulat, *Poezii Văcărești. Studiu și bibliografie; Văcăreștii. O dinastie poetică*, lucrare prin care și-a susținut doctoratul în filologie la Universitatea București, în anul 2002. Este cel mai complet și amănunțit studiu științific despre Ienăchiță Văcărescu și descendenții săi, Alecu, Nicolae și Iancu, patru poeți care au pus bazele literaturii române moderne, ce și-au tras sevele din localitatea Văcărești, de lângă vechea cetate de scaun a Târgoviștei, iar laureatul ar fi fost printre cei mai îndatorați a-și folosi harul în exegeza operei acestor mari înaintași ai culturii noastre. Dar titlul de doctor a venit după ce dăduse anterior dovezi pregnante de autoritate în domeniu, precum lucrările despre Ion Ghica (1972), Ion

Heliade Rădulescu (1973), Gheorghe Petrașcu (1975), Grigore Alexandrescu (1976), Ioan Alexandru Brătescu-Voinești (1980), Iancu Văcărescu (2002). După teza de doctorat a urmat o altă lucrare de maturitate – *Scriitori și publiciști dâmbovițeni, 1900-2004*, la Editura Bibliotheca, Târgoviște, unde au văzut lumina tiparului multe dintre operele omagiatului de azi. Cea mai recentă contribuție a domniei sale este *Enciclopedia Târgoviștei*, alături de George Coandă, Mihai Stan, Valerică Nițu și alții, lucrare de rezonanță ce-i continuă cu brio consacrarea în cultura dâmbovițeană și națională. Cercetătorul literar Victor Petrescu a întreținut și relații de colaborare și corespondență cu alți oameni avizați, reieșind astfel lucrări comune de interes larg, precum *Moștenirea Văcăreștilor*, împreună cu Șt. I. Ghilimescu, în 1998, sau *I.C. Vissarion între uitare și dăinuire*, în colaborare cu același în 2002, sau *Dicționarul de literatură al județului Dâmbovița* (în colaborare cu Serghie Paraschiva, 1999 – sinteză a fenomenului în perimetrul circumscis ariei culturale a ținutului Dâmboviței).

Am ajuns cu expunerea, cum era și firesc, la periodicele pe care le-a editat, fie că a preluat conducerea lor din mers, ori doar a colaborat cu articole de interes, fie că le-a înființat, precum este cazul revistei *Curier* a bibliotecii târgoviștene *Ion Heliade Rădulescu*, în anul 1994. Mă limitez să enumăr doar câteva: *Manuscriptum, Dâmbovița, Însemnări pedagogice, Jurnal de Dâmbovița, Valachica, Tribuna, Zburătorul* (Onești) *Argeș, Zori de zi* (Slatina) *Studia, Biblioteca Valachica, Gazeta Bucureștiului, Literatorul, Litere – Târgoviște*, unde susține rubricile *Remember* și *Inedit*.

Din ambele preocupări majore, cea de manager de bibliotecă și profesia de istoric literar, decurge la fel de firesc și la fel de plauzibil față de nivelul înalt al preocupărilor, o altă latură a activității complexe și importante pentru om și operă, latura învățământului propriu-zis, pentru că Victor Petrescu a avut, începând din anul din 1993, calitatea de lector universitar la Universitatea *Valahia* Târgoviște, în specializarea biblioteconomie.

Recunoașterea meritelor sale, fie și parțială, s-a văzut confirmată de-a lungul anilor, prin acceptarea ca membru fondator al Uniunii Ziariștilor Profesioniști și membru fondator al Societății Scriitorilor Târgovișteni, care l-a și laureat cu *Premiul pentru istorie literară*, în anul 2005, pentru lucrarea *Scriitori și publiciști dâmbovițeni*. E mare lucru să găsim, nu numai astăzi, dar în orice altă epocă, atâtea însușiri remarcabile întrunite într-un singur om, imprimându-i caratele personalității marcante, precum se întâmplă la ora actuală cu lectorul universitar, doctor în filologie, bibliologul și istoricul literar Victor Petrescu din Târgoviște! În ce mă privește mă alătur celor care îl celebrează la împlinirea celor șapte decenii de viață și mă bucur că doamna prof. Carmen Vădan, actuala directoare a Bibliotecii dâmbovițene *I.H. Rădulescu*, mi-a oferit prilejul onorant să scriu despre sârbătorit și operă, și îi urez, alături de nenumărații colaboratori ai domniei sale, mulți ani, sănătate, putere de muncă și succese în continuare!

jr. Corin Bianu



Principală bibliotecă publică a județului, pune la dispoziția utilizatorilor un fond de peste 360.000 de documente: cărți, periodice, materiale audio-video și non-publicații. Instituția servește interesele de informare, studiu, lectură, educație și recreere ale utilizatorilor din municipiul Târgoviște și întreg județul Dâmbovița, asigurând accesul nediscriminatoriu la propriile fonduri: colecții, baza de date, surse ale partenerilor.

SERVICIILE

- Centrul de Informare Comunitară și Europeană.
- Biroul Dezvoltare, Evidență și Prelucrare a colecțiilor.
- Serviciul Relații cu Utilizatorii.

Secția de Împrumut pentru Adulți

Pune la dispoziția utilizatorului un fond de aproximativ 93.000 de volume cu caracter enciclopedic din toate domeniile.

- practică împrumutul interbibliotecar.
- pune la dispoziția cititorilor liste tematice de recomandare și prezentare a ultimelor noutăți intrate în colecțiile noastre.

Centrul de informare comunitară și europeană - EUROPE DIRECT Târgoviște

Oferă:

- acces la informații, consultanță privind legislația, politicile, programele de finanțare ale UE la sediu și prin intermediul site-ului www.edtargoviste.ro;
- posibilitatea cetățenilor de a comunica instituțiilor U.E. reacțiile lor sub forma unor întrebări, opinii și sugestii;
- calculatoare cu acces gratuit la Internet;
- acces liber la publicații gratuite;
- informații OSIM;
- informații culturale;
- informații din bazele de date ale bibliotecii.

Telefon: 0345100581;

Fax: 0345100582;

e-mail: office@edtargoviste.ro;

www.edtargoviste.ro.

Secția Colecții Speciale

Oferă un bogat fond de peste 50.000 de documente vechi, rare, bibliofile.

Fondul secției este compus din: cărțile donate de particulari; carte veche românească; carte cu însemnări manuscrise; fondul scriitorilor dâmbovițeni; colecția de manuscrise literare românești; ediții bibliofile românești și străine; ex-librisuri; colecția de cartofilie; microfilme (ale revistelor și ziarelor apărute de-a lungul anilor în limitele geografice ale județului Dâmbovița).

Condiții de studiu în sală special amenajată cu 10 locuri, dotată cu aparat pentru studierea microfilmelor.

Secția Tehnico-științifică

Oferă un fond de carte de peste 24.000 de volume din domeniile: informatică, inginerie, medicină, construcții, industrie, agricultură, știință, management, contabilitate.

Sala Multimedia – Internet

Oferă:

- audiția a peste 9.000 de discuri, CD-uri și casete audio;
- acces gratuit la Internet pe 10 stații;
- vizionări de filme artistice, documentare, desene animate pe 4 stații de lucru;
- consultarea unui fond de peste 7.000 de volume din domeniul artelor;
- cărți Daisy pentru persoanele cu deficiențe de vedere;
- redactare, imprimare și scanare de documente;
- acces la soft-uri educative și cursuri de învățare a limbilor străine.

Secția Limbi Străine

Oferă:

- un fond de peste 5.000 de cărți și periodice în limbile: franceză, engleză, spaniolă, italiană, bulgară, rusă, germană, din toate domeniile cunoașterii;
- împrumut la domiciliu;

Sala de Lectură

Oferă:

- accesul la un bogat fond enciclopedic de documente, de aproximativ 82.000 volume;
- condiții de studiu în sală specială, cu 35 de locuri;
- consultarea unui bogat fond de referință;
- posibilitatea de a fotocopia din documentele consultate impuse de regulament.

Filiale:

- Filiala Micro IX (strada Avram Iancu, Bl. 17, Sc. C, ap. 43)

Răspunde nevoilor de lectură ale utilizatorilor din cartierul Micro IX, unde funcționează cinci școli și licee.

Oferă:

- un fond de carte enciclopedic de aproximativ 9.000 volume;
- acces liber la raft;
- acțiuni culturale;
- împrumut la domiciliu;
- sală de lectură cu 8 locuri.

- Filiala „Chișinău” (strada Ion Creangă nr. 82/1, Chișinău, Republica Moldova)

Înființată în anul 1995 prin grija iubitorilor de cultură dâmbovițeni și moldoveni.

Oferă aproximativ 32.000 de cărți și periodice.

Secția Periodice-Legislație

Oferă:

- peste 50 de abonamente la diverse publicații;
- consultarea pe loc a ziarelor și revistelor în sală de lectură cu 16 locuri;
- acces la baza de date de legislație Lex Navigator;
- consultarea Monitorului Oficial, a colecției de legi, anuarelor bibliografice și statistice;
- un fond de peste 15.000 de volume cuprinzând periodice românești și străine din anul 1965 până în prezent.

Secția pentru Copii (Str. Bulevardul Libertății, bl. B 2, parter)

Oferă:

- un fond de carte de peste 40.000 volume;
- împrumut la domiciliu;
- vizionări de filme și desene animate.

Ludoteca din cadrul Secției pentru Copii

Vă oferă:

- programe săptămânale de educație prin joc;
- ateliere de creație;
- club de lectură;
- numeroase jocuri și jucării.

Spațiul pentru Tineret

Destinat activităților de studiu, lectură, socializare, audiții și vizionări, educație prin joc, relaxare.

Periodic, biblioteca organizează activități la sediu, în colaborare cu alte instituții culturale, dedicate principalelor evenimente ale spiritualității românești și universale.

PROGRAM PENTRU PUBLIC:

Luni: 12.00 – 19.00 • Marți-Vineri: 8.00 – 19.00 • Sâmbătă: 9.00 – 12.00



**1 DECEMBRIE 2011 - REDESCHIDEREA OFICIALĂ A
BIBLIOTECII JUDEȚENE
„JON HELIADE RĂDULESCU” DÂMBOVIȚA**

